

Maturitná skúška 2013

**Správa
o výsledkoch externej časti a písomnej formy
internej časti
maturitnej skúšky**

z anglického jazyka úroveň B2

PaedDr. Miroslava Mišová

Bratislava 2013

Obsah

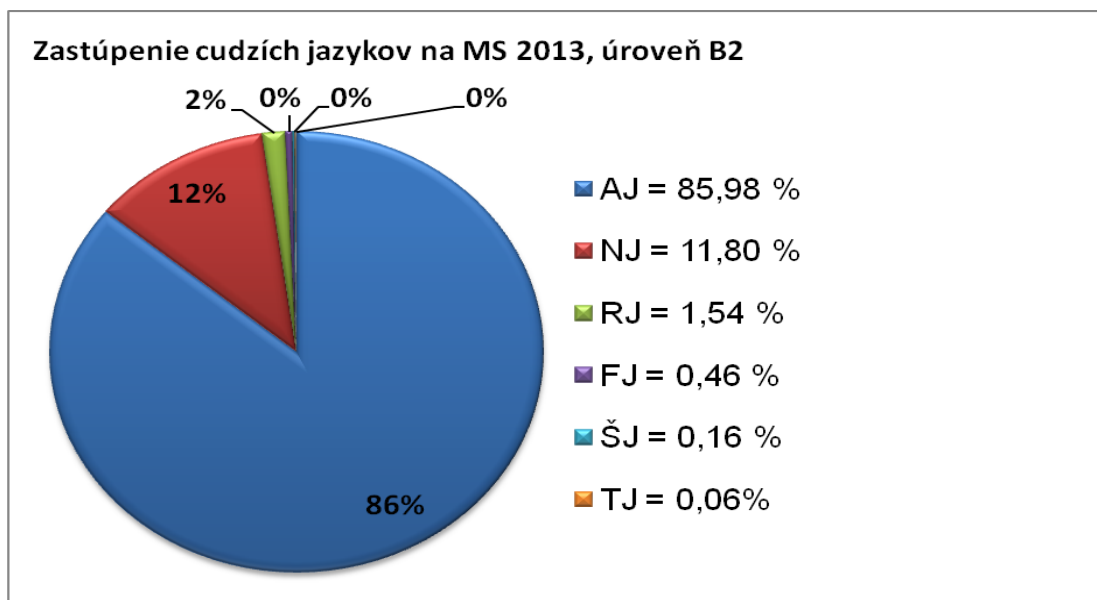
POUŽITÉ SKRATKY A POJMY	3
ÚVOD	4
1 CHARAKTERISTIKA TESTU EČ MS Z ANGLICKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2.....	6
VÝSLEDKY TESTU EČ MS Z ANGLICKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	9
Všeobecné výsledky	9
Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy	10
Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja	11
Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa.....	12
Rozdiely vo výsledkoch podľa veľkosti školy	13
Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia	15
Rozdiely vo výsledkoch podľa známky	15
Rozdiely vo výsledkoch podľa vyučovacieho jazyka	17
Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %	18
Prepojenie úspešnosti a percentilu	18
Úspešnosť podľa jednotlivých zručností	20
2 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z AJ ÚROVEŇ B2.....	23
Charakteristiky položiek	24
Obťažnosť položky	24
Citlivosť – diskriminačná sila položky.....	29
Distribúcia úspešnosti a citlivosť.....	29
Neriešenosť.....	30
Medzipoložková korelácia – korelácia položky so zvyškom testu	30
Analýza položiek testu EČ MS z AJ úroveň B2, 2013	33
1. časť: <i>Listening</i> – obsahová analýza položiek.....	35
2. časť: <i>Language in Use</i> – obsahová analýza položiek.....	39
3. časť: <i>Reading</i> – obsahová analýza položiek	41
3 VYHODNOTENIE PFIČ MS Z ANGLICKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2.....	46
ZÁVER A ODPORÚČANIA DO PRAXE.....	48
LITERATÚRA.....	50

Použité skratky a pojmy

NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
MS	maturitná skúška
AJ	anglický jazyk
EČ	externá časť (maturitnej skúšky)
IČ	interná časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	písomná forma internej časti
ÚFIČ	ústna forma internej časti
SERR	Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky vydaný Radou Európy
SOŠ	stredná odborná škola
GYM	gymnázium
BA	Bratislavský (kraj)
BB	Banskobystrický (kraj)
KE	Košický (kraj)
NR	Nitriansky (kraj)
PO	Prešovský (kraj)
TN	Trenčiansky (kraj)
TT	Trnavský (kraj)
ZA	Žilinský (kraj)
P	percentuálny podiel žiakov
N	veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
np	národný priemer
A12B2	označenie testu z anglického jazyka úroveň B2
Sig.	signifikancia, štatistická významnosť
P.Bis.	Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	příklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre

Úvod

Dňa 13. marca 2013 sa konala externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka (AJ) úroveň B2. Test z AJ úroveň B2 riešilo 14 819 žiakov z 367 škôl, čo predstavovalo 85,9 % všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2. Z toho bolo 14 446 žiakov gymnázií a 373 žiakov SOŠ a konzervatórií.

Obr. 1 Zastúpenie cudzích jazykov na MS 2013 – úroveň B2

Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola 63,2 %. Celkovo žiaci najlepšie zvládli časť počúvania s porozumením (70,8 %), následne čítania s porozumením (64,5 %) a najnižšiu úspešnosť dosiahli v časti gramatika a lexika (54,3 %).

Na základe platnej legislatívy všetci žiaci gymnázií maturovali z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2.

V zmysle vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka v znení neskorších predpisov mohla byť žiakom, ktorí získali jazykový certifikát vybranej inštitúcie, uznaná náhrada maturitnej skúšky.

V školskom roku 2012/2013 na základe platného znenia vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách nadobudla účinnosť zmena v hodnotení úspešného zvládnutia maturitnej skúšky. Podľa tohto znenia, žiak úspešne vykoná maturitnú skúšku z predmetu, ktorý má EČ MS a PFIČ MS, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky:

- nie je horšie ako stupeň prospechu 3 – dobrý a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov alebo v externej časti získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov, alebo

- b) je stupeň prospechu 4 – dostatočný a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov a súčasne v externej časti získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov.

Úspešnosť viac ako 33 % nedosiahlo 602 žiakov, čo je 4,1 % maturantov z anglického jazyka na tejto úrovni.

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ MS). Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky žiakov z celého Slovenska.

Cieľom našej správy je vyhodnotiť a zdokladovať korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov.

V prvej časti správy *Charakteristika testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2* charakterizujeme štruktúru testu, typy úloh a spôsob administrácie testu.

V druhej kapitole *Výsledky testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2* sa zameriavame na celkovú úspešnosť testu, úspešnosť podľa krajov, zriaďovateľa, pohlavia a známky.

Tretia časť *Interpretácia výsledkov testu EČ MS z AJ úroveň B2* ponúka informácie o psychometrických charakteristikách testu, ktoré nám slúžia na vyhodnotenie kvality testu a odhalenie kritických položiek. Zameriavame sa aj na analýzu možných príčin niektorých javov, ktoré sa potvrdili na základe štatistického spracovania výsledkov. V tejto časti taktiež navrhujeme postupy, ktoré môžu pomôcť k skvalitneniu vyučovacieho procesu na hodinách anglického jazyka, a preto by mohli byť vhodnou inšpiráciou pre učiteľov na stredných školách.

V štvrtej kapitole sa venujeme vyhodnoteniu PFIČ MS z anglického jazyka úroveň B2 a prezentujeme jej výsledky v súvislosti s porovnaním priemerných úspešností v jednotlivých častiach podľa platných kritérií hodnotenia pre šk. rok 2012/ 2013.

V Závere sumarizujeme štatistické zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka a k overeniu meracieho nástroja, identifikujeme prípadné nedostatky v záujme budúceho skvalitnenia tvorby testov a v neposlednom rade podávame odporúčania do praxe. Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, didaktikom jednotlivých predmetov, učiteľom a kompetentným pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania.

Variant vyhodnoteného testu (6627) a *Kľúč správnych odpovedí* sú zverejnené na www.nucem.sk.

1 Charakteristika testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úroveň B2 trvá 120 minút a obsahuje 80 úloh, pričom každá správna odpoveď sa hodnotí celočíselne 1 bodom.

Test pozostáva z troch častí:

- *počúvanie s porozumením,*
- *gramatika a lexika,*
- *čítanie s porozumením.*

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá maturitný test úrovne B2 úrovni B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) vydaného Radou Európy a je určený maturantom všetkých druhov stredných škôl, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z anglického jazyka a počas svojho štúdia dosiahli úroveň pokročilí.

Cieľom testu je preveriť jazykové kompetencie žiaka v týchto zručnostiach: počúvanie a čítanie s porozumením, lingvistická kompetencia. Test sa skladá z úloh s výberom odpovede (46) a z úloh s krátkou odpoveďou (34).

V časti *Počúvanie s porozumením*, ktorá obsahuje tri ukážky (tri nahrávky rôznej dĺžky), sa nachádza 13 úloh s výberom odpovede a 7 úloh s krátkou odpoveďou. V tejto časti majú žiaci preukázať, ako porozumeli informáciám v hovorenom prejave v anglickom jazyku. V rámci tejto časti testu sa preveruje najmä: celkové porozumenie textu, porozumenie hlavnej myšlienke, podstatným informáciám, špecifickým a dôležitým detailom, porozumenie a pochopenie vzťahov, názorov, pocitov, nálad, postojov, zámerov, rozoznanie komunikatívnu funkciu výpovedí.

Na riešenie tejto časti testu majú žiaci približne 30 minút. Žiak si vypočuje každý text dvakrát. Na prečítanie každej úlohy má žiak dve minúty. Na dokončenie práce na úlohách v rámci jednej nahrávky má žiak 30 sekúnd (úroveň B2).

Texty na počúvanie sú nahrané hovoriacimi, pre ktorých je daný cudzí jazyk rodným jazykom alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2 SERR), používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú, tempo reči primerané. V textoch nie sú slangové, špecifické a málo frekventované technické výrazy, nahrávka je bez sprievodných rušivých zvukov. Nahrávky zodpovedajú ústnemu jazykovému prejavu, tematicky sú blízke cieľovej skupine – programy so súčasnou problematikou, rozhlasové a televízne upútavky, správy, príbehy, spoločenský styk, inštrukcie, odkazy, reklamné texty, prednášky. Texty nahrávok teda obsahujú akékoľvek všeobecné témy, ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami a vzdelávacími štandardmi z anglického jazyka. V nahrávkach sú zastúpené texty monologického (napr. rozprávanie, rozhlasové správy) aj

dialogického charakteru (dialógy, konverzácia viacerých účastníkov – rozhovor, diskusia, interview).

V rámci tejto časti testu majú žiaci riešiť úlohy, ako je určenie správnosti či nesprávnosti výpovede, výber z viacerých možností, priradovanie či doplňovanie. Každá položka v rámci počúvania s porozumením má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 20 bodov. V tejto časti testu sa nehodnotia pravopisné chyby, ale zohľadňuje sa obsahová správnosť odpovede.

V časti *Gramatika a lexika*, ktorá pozostáva z troch textov, sa nachádza 20 úloh s výberom odpovede a 20 úloh s krátkou odpoveďou. Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu je 45 minút. Texty obsahujú všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote (diskusie, polemické články, reportáže, opisy, rozprávania, príbehy, populárno-náučné texty a ich zdrojmi sú denníky, časopisy, beletria, reklamné texty, brožúry, internet, atď.), ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami anglického jazyka a vzdelávacími štandardmi. Texty v tejto časti testu môžeme teda charakterizovať ako autentické, didakticky upravené pre danú úroveň alebo účelovo zostavené texty na primeranej úrovni náročnosti. Jazykové štruktúry a slovná zásoba v týchto textoch zodpovedajú danej úrovni (B2 SERR). Rozsah všetkých textov spolu pre úroveň B2 je približne 800 – 1000 slov.

V tejto časti sa testujú znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby v rozsahu cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka a ich správne použitie v kontexte. Cieľom je tiež preveriť, či je žiak schopný vhodne a správne doplniť do textu chýbajúce slovo, použiť správnu gramatickú konštrukciu v kontexte či už na základe výberu z viacerých možností, alebo prostredníctvom uplatnenia produktívneho ovládania gramatiky a lexiky v súlade s komunikačnou úrovňou B2. Každá položka má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 40 bodov. Pri oprave sa vychádza z Kľúča správnych odpovedí. Pravopisné a gramatické chyby v tejto časti testu nie sú prípustné.

Časť *Čítanie s porozumením* obsahuje tri textové ukážky rôznej dĺžky a náročnosti. Rozsah všetkých textov spolu je približne 1000 – 1100 slov a pozostáva z 13 úloh s výberom odpovede a zo 7 úloh s krátkou odpoveďou. Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu je 45 minút. Texty sú prevzaté z autentických materiálov, texty sú tiež didakticky upravované. Texty nie sú zamerané len na problematiku každodenného života, ale využívané sú aj populárno-náučné texty, neobsahujú však odbornú vedeckú terminológiu (môže ísť o oznamy, opisy, rozhovory, súkromné aj úradné listy, inzeráty, ukážky zo súčasnej literatúry, novinové články, články z časopisov, kde zdrojom sú prevažne letáky, brožúrky, príručky, noviny, časopisy, internet a beletria). Témy vyberané do textov sú v súlade s cieľovými požiadavkami daného cudzieho jazyka a vzdelávacími štandardmi. Texty

neobsahujú slangové výrazy a dialektizmy, texty však obsahujú aj určité percento neznámej slovnej zásoby (overenie, či žiak dokáže odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby z kontextu). Texty môžu byť doplnené vizuálnym materiálom (diagramy, tabuľky, obrázky). Každá položka má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 20 bodov.

Cieľom tejto časti je zistiť, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplňovacieho typu, úlohy na určenie správnosti alebo nesprávnosti výpovede, či úlohy zamerané na priradovanie, ktoré si vyžadujú okrem iného aj prácu s logickou štruktúrou textu. Cieľom je teda preveriť schopnosť žiaka presne a efektívne čítať rôzne texty v anglickom jazyku, porozumieť im a získať z nich informácie potrebné na splnenie úloh. Preveruje sa globálne porozumenie, selektívne porozumenie, detailné porozumenie textu, odhad neznámych slov z kontextu, pochopenie logickej štruktúry textu, rozpoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Spolu sa teda v teste nachádza 46 úloh s výberom odpovede a 34 úloh s krátkou odpoveďou. Za správnu odpoveď získava žiak 1 bod, za nesprávnu, alebo ak odpoveď neuvedie, 0 bodov. Testy boli vypracované s prihliadnutím na hodinovú dotáciu v danom predmete a korešpondujú s *Cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka pre úroveň B2*. Boli vytvorené dva varianty testov, ktoré sa líšili poradím úloh, resp. pri úlohách s výberom odpovede poradím alternatív odpovede.

Testovanie prebehlo na všetkých školách 13. marca 2013 a svoje odpovede zapisovali žiaci do samoprepisovacích odpoveďových hárkov. Kópiu odpoveďového hárka overil žiak podpisom, originál podpísali po vyhodnotení obidvaja hodnotitelia a predseda predmetovej maturitnej komisie. Oddelené kópie bez zásahu hodnotiteľov a predsedu predmetovej maturitnej komisie sú archivované v školách.

Hodnotenie odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou vykonával hodnotiteľ pod externým dozorom podľa centrálne vypracovaných pokynov. Originály všetkých typov odpoveďových hárkov boli zaslané na centrálnu spracovanie, následne skenované, automaticky vyhodnocované a postúpené na štatistické spracovanie v softvéri SPSS.

Výsledky testu EČ MS z anglického jazyka úroveň B2

Všeobecné výsledky

Štatistické hodnoty v tabuľke 1 reprezentujú psychometrické charakteristiky testu, ktoré nám dávajú podklad k interpretácii vlastností testu.

Úspešnosť žiaka je definovaná ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak odpovedal správne z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať. Hodnota *Maximum* uvádza maximálnu hodnotu úspešnosti, ktorá bola dosiahnutá, a hodnota *Minimum* minimálnu hodnotu úspešnosti, teda najnižší počet percent, ktorý dosiahol niektorý z testovaných žiakov. V teste EČ MS 2013 z anglického jazyka bolo dosiahnuté maximum 99,2 % a minimum 7,5 %.

Úspešnosť definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak správne odpovedal z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať. Aritmetický priemer úspešností všetkých žiakov riešiacich test je priemerná úspešnosť – národný priemer (np). Celková priemerná úspešnosť v teste z anglického jazyka úroveň B2 bola **63,2 %**.

Štandardná odchýlka (16,8) vyjadruje mieru rozptýlenia úspešnosti žiakov od aritmetického priemeru, vyjadruje teda priemer nameraných odchýlok úspešností všetkých žiakov od priemernej úspešnosti. Čím je jej hodnota väčšia, tým väčšie sú rozdiely vo výkonoch žiakov.

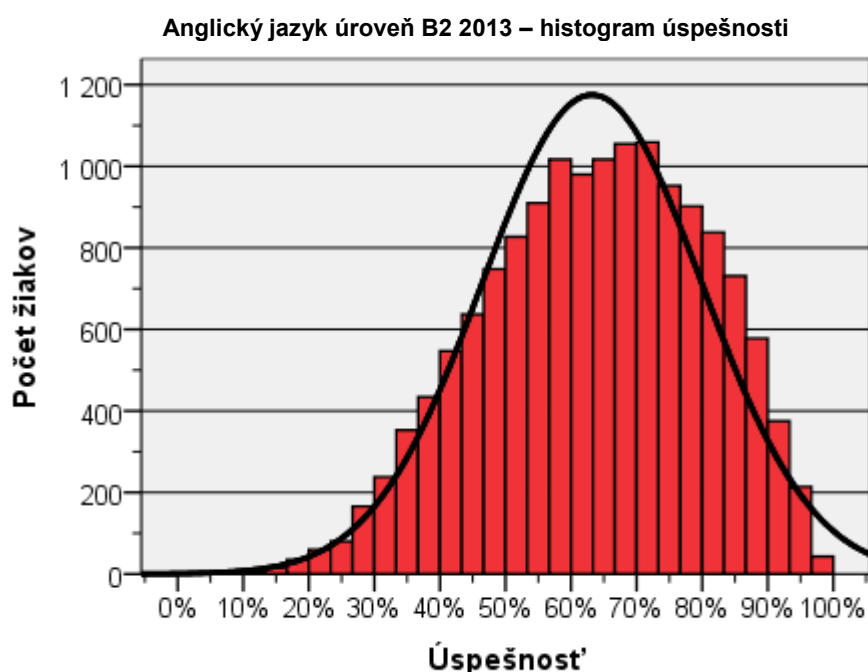
Štandardná chyba priemernej úspešnosti určuje presnosť vypočítania priemernej úspešnosti. Čím je hodnota štandardnej chyby priemernej úspešnosti menšia, tým presnejšie charakterizuje priemer testovaných populáciu. V teste EČ MS 2013 z anglického jazyka má hodnotu 0,1.

Cronbachovo alfa je koeficient reliability testu. Reliabilita testu (spoľahlivosť merania) určuje, do akej miery sa podarilo v teste vylúčiť vplyv náhodnosti, či by testovaní žiaci dosiahli rovnaké alebo podobné výsledky pri opakovanom testovaní podobnými úlohami. Spoľahlivosť merania sa vyjadruje hodnotami 0 až 1. Čím je hodnota bližšia k 1, tým je hodnota spoľahlivosti merania testom lepšia. Hodnota reliability v teste z anglického jazyka úrovne B2 bola $\alpha = 0,919$, čo predstavuje vysokú spoľahlivosť merania.

Štandardná chyba merania (4,8) je ukazovateľom presnosti merania. Čím je hodnota štandardnej chyby merania pre úspešnosť menšia, tým presnejšie je určený bodový odhad individuálneho výsledku žiaka.

Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky testu

Anglický jazyk úroveň B2 2013 psychometrické charakteristiky testu	Časť			
	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
Počet testovaných žiakov	14 816	14 819	14 819	14 819
Maximum	100,0	100,0	100,0	99,2
Minimum	,0	5,0	,0	7,5
Priemer	70,8	54,3	64,5	63,2
Štandardná odchýlka	21,6	16,7	18,6	16,8
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,2	,1	,2	,1
Cronbachovo alfa	,835	,849	,783	,919
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	8,8	6,5	8,7	4,8

Obr. 2 Výsledný histogram úspešnosti

Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy

Vzhľadom na platnú legislatívu, ktorá stanovuje podmienku, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2 a len žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka môžu vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2, test úrovne B2 písalo len 373 žiakov SOŠ a konzervatórií (2,5 %). Podiel gymnazistov v testovanej populácii úrovne B2 bol teda 97,5 %, preto je národný priemer určený predovšetkým týmito žiakmi. Z daného dôvodu je porovnávanie jednotlivých skupín žiakov podľa druhu školy s národným priemerom a medzi sebou irelevantné.

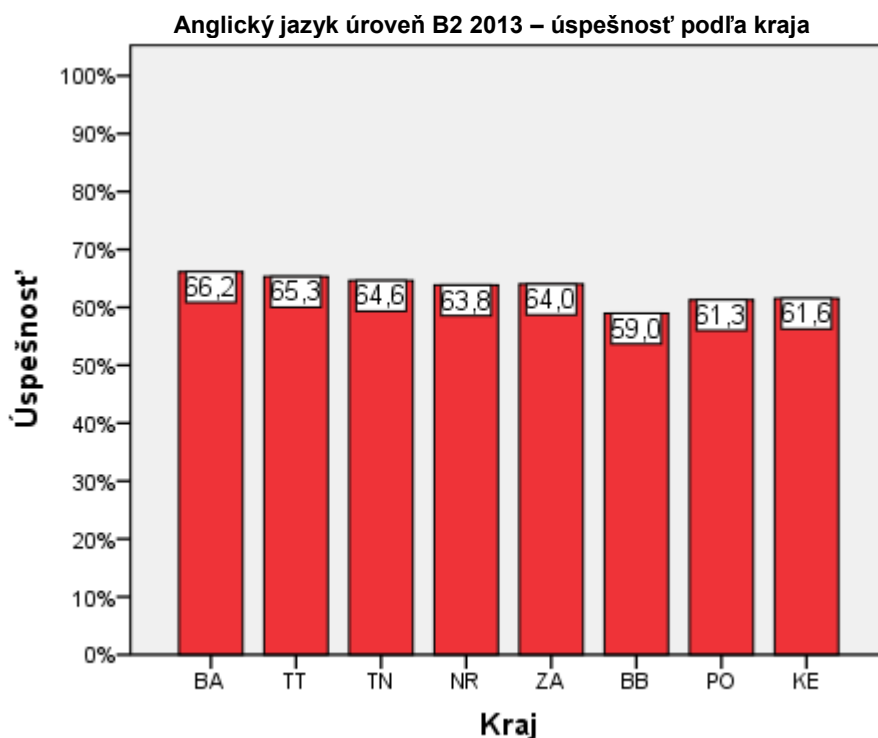
Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja

Najvyššiu úspešnosť z anglického jazyka, úroveň B2, dosiahli žiaci Bratislavského kraja (66,2 %) a najnižšiu žiaci Banskobystrického kraja (59,0 %). Je však dôležité dať do pozornosti skutočnosť, že z hľadiska vecnej signifikancie sme identifikovali medzi kraji iba veľmi mierne alebo zanedbateľné rozdiely. Rozdiely v úspešnosti podľa krajov znázorňuje obrázok 3 a tabuľka 2. Tabuľka 2 uvádza aj hodnoty vecnej signifikancie porovnávajúc výsledky jednotlivých krajov s národným priemerom. Vysvetlenie pojmu štatistickej a vecnej signifikancie nájdete nižšie.

Tab. 2 Úspešnosť podľa kraja v porovnaní s národným priemerom

Národný priemer 63,3%								
Kraj	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PO	KE
priemer (%)	66,2	65,3	64,6	63,8	64,0	59,0	61,3	61,6
Sig.	,161	,130	,085	,040	,052	,240	,117	,095

Žiaci Banskobystrického kraja dosiahli nižšiu úspešnosť oproti národnému priemeru na úrovni miernej vecnej signifikancie. Priemerná úspešnosť ostatných krajov sa od národného priemeru nelíšila.

Obr. 3 Úspešnosť podľa kraja

Štatistická významnosť (signifikancia) určuje mieru zhody alebo rozdielnosti dvoch porovnávaných skupín súboru, napríklad priemerných úspešností. Keďže štatistická významnosť sa preukáže už pri malých rozdieloch medzi úspešnosťami skupín, pre potreby pedagogických výskumov je vhodnejšia *vecná významnosť (signifikancia)* rozdielov priemerných úspešností (r), ktorá aj pri veľkých súboroch zohľadňuje počet žiakov v jednotlivých porovnávaných skupinách. Škála koeficientu vecnej signifikancie sa pohybuje v rozpätí od 0 až 1. Čím je hodnota signifikancie bližšie k 1, tým sa zvyšuje sila významnosti, signifikancie rozdielu meraných hodnôt. Mieru zhody alebo rozdielnosti porovnávaných skupín podľa vecnej významnosti vyjadruje stupnica v nasledujúcej tabuľke. Pre účely našej správy považujeme za vecne významné len tie hodnoty, ktoré dosiahli aspoň miernu mieru vecnej významnosti (od 0,21).

Tab. 3 Klasifikácia miery vecnej významnosti

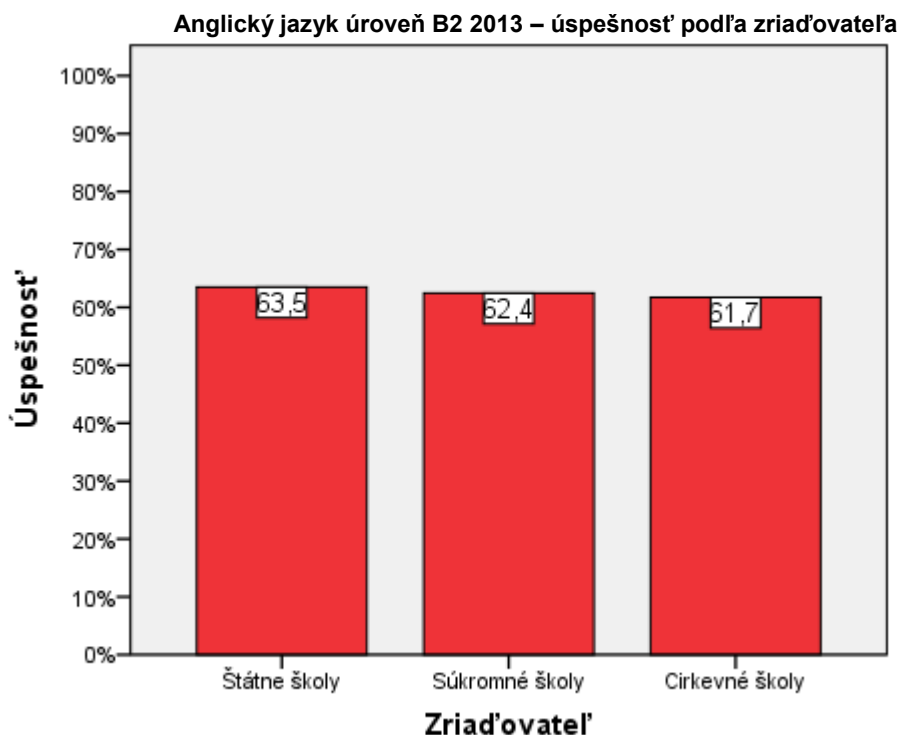
Hodnota vecnej významnosti r	Miera významnosti
0,00 – 0,10	žiadna
0,11 – 0,20	veľmi mierna
0,21 – 0,30	mierna
0,31 – 0,50	stredná
0,51 – 1,00	silná, veľmi silná až úplná

Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa

Ako vidno z obr. 4, najlepšie výsledky dosiahli žiaci štátnych škôl (63,5 %), žiaci súkromných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 62,4 % a najnižšiu úspešnosť sme zaznamenali v prípade cirkevných škôl (61,7 %), avšak rozdiely medzi nimi neboli vecne významné. Tabuľka 4 uvádza aj hodnoty vecnej signifikancie porovnávajúc výsledky škôl podľa zriaďovateľa s národným priemerom. Priemerná úspešnosť žiakov podľa zriaďovateľa školy sa vecne významne nelíšila od národného priemeru.

Tab. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa v porovnaní s národným priemerom

Národný priemer 63,2%			
zriaďovateľ	štátne školy	súkromné školy	cirkevné školy
priemer (%)	63,5	62,4	61,7
Sig.	,018	,037	,084

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

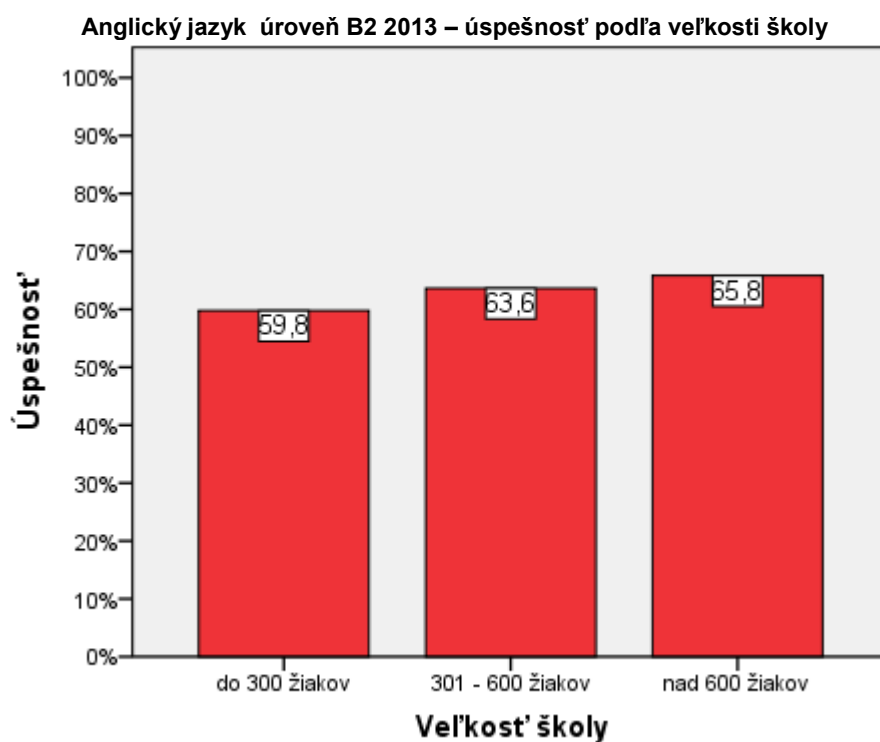
Z porovnania priemernej úspešnosti žiakov v teste z AJ úroveň B2 v predchádzajúcich rokoch z pohľadu zriaďovateľa môžeme konštatovať, že štatisticky významné rozdiely medzi žiakmi cirkevných a súkromných škôl v teste z AJ úroveň B2 sa preukázali v rokoch 2009, 2010 a 2011. Od roku 2012 už všetci žiaci gymnázií písali testy z cudzích jazykov na úrovni B2, žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň mohli zvoliť. Táto zmena sa prejavila znížením celkovej priemernej úspešnosti žiakov v teste z AJ úroveň B2 a zmenšením rozdielov medzi školami jednotlivých zriaďovateľov.

Rozdiely vo výsledkoch podľa veľkosti školy

Školy boli rozdelené podľa počtu do troch kategórií – na školy s celkovým počtom žiakov do 300, školy s 301 – 600 žiakmi a školy nad 600 žiakov. Najvyššie percentuálne zastúpenie žiakov bolo zo škôl s 301 až 600 žiakmi – 47,8 %, 26,3 % žiakov bolo zo škôl do 300 žiakov a 25,9 % žiakov zo škôl nad 600 žiakov. Rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov podľa veľkosti školy však neboli vecne významné. Jednotlivé typy škôl, kategorizované podľa ich veľkosti, tiež nevykazovali rozdiely oproti národnému priemeru. Znázornenie priemerných úspešností podľa školy nájdete v tabuľke 5 a obrázku 5.

Tab. 5 Úspešnosť podľa veľkosti školy

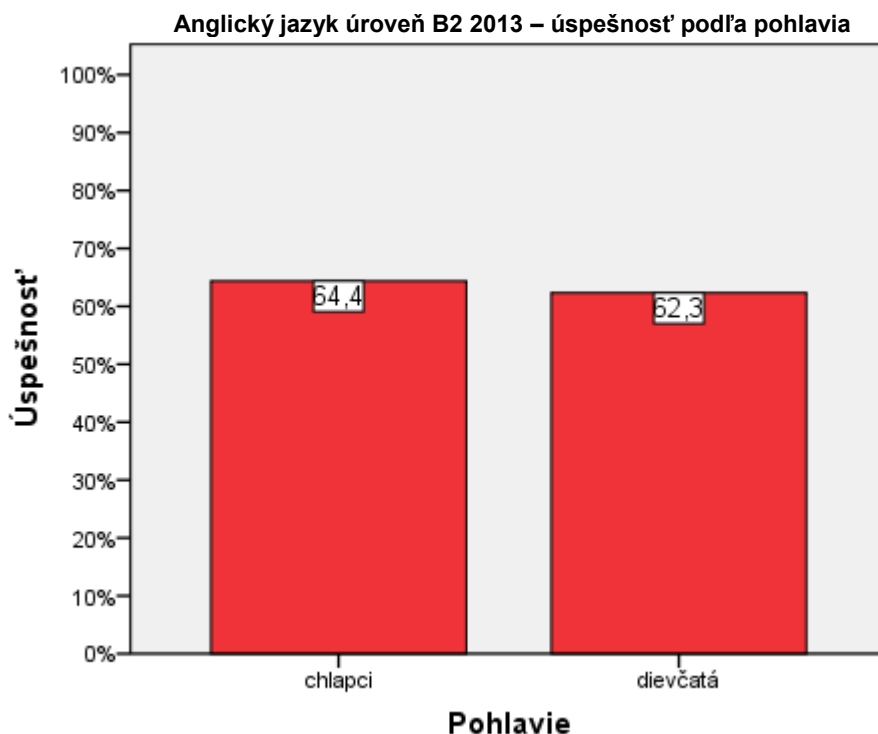
Národný priemer 63,2 %			
pohlavie	do 300 žiakov	301 – 600 žiakov	nad 600 žiakov
Sig.	,203	,026	,163
priemer (%)	59,8	63,6	65,8
% podiel	26,3	47,8	25,9

Obr. 5 Úspešnosť podľa veľkosti školy

Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia

Výsledky chlapcov boli na úrovni výsledkov dievčat, nebol medzi nimi štatisticky významný rozdiel. Výsledky chlapcov a dievčat sú tiež porovnateľné s národným priemerom, hodnoty vecnej signifikancie nie sú významné.

Obr. 6 Úspešnosť podľa pohlavia

Tab. 6 Úspešnosť podľa pohlavia

Národný priemer 63,2 %			
pohlavie	chlapci	dievčatá	spolu
Sig.	0,069	0,053	-
priemer (%)	64,4	62,3	63,2
% podiel	41,7	58,3	100

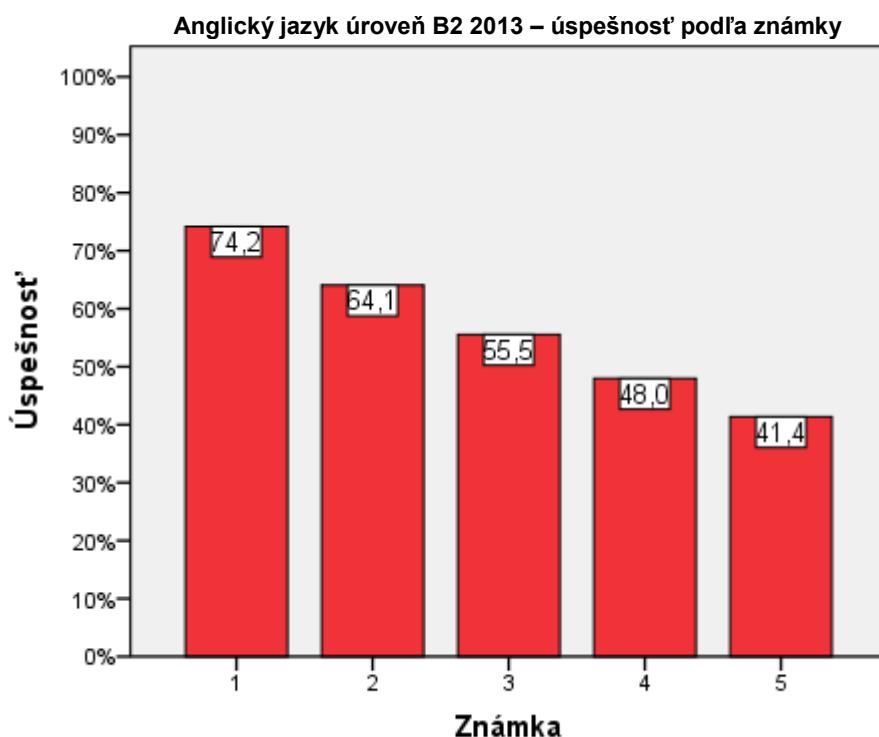
Rozdiely vo výsledkoch podľa známky

Žiaci v záhlaví odpovedových hárkov uviedli známku z anglického jazyka na svojom poslednom vysvedčení. Priemerná známka z anglického jazyka žiakov, ktorí ju uviedli na odpovedovom hárku, bola 2,17.

V testovanej populácii boli zastúpení v najväčšom pomere dvojčári (35,4 %) a jednotkári (28,9 %). Trojkárov bolo 26 %, štvorkárov 8,8 % a päťkárov 0,7 %. 9 žiakov neuviedlo

známku. Z dôvodu nízkeho počtu päťkárov vo vzorke nebudeme porovnávať úspešnosť tejto skupiny s ostatnými výkonnostnými skupinami.

Rozdiel medzi jednotkármi a dvojkármi bol významný na strednej úrovni vecnej signifikancie. Medzi ostatnými po sebe nasledujúcimi skupinami, čiže medzi dvojkármi a trojkármi a medzi trojkármi a štvorkármi, bol rozdiel významný už len na miernej úrovni vecnej signifikancie. Jednotkári boli lepší od trojkárov a štvorkárov na silnej úrovni vecnej významnosti. Rozdiel medzi dvojkármi a štvorkármi bol stredne vecne významný.

Obr. 7 Úspešnosť podľa známky

Priemerná úspešnosť jednotkárov bola vyššia ako národný priemer na úrovni silnej vecnej signifikancie. Dvojkári boli na úrovni priemeru. Ostatné skupiny dosiahli nižšiu úspešnosť ako národný priemer: trojkári na strednej úrovni, štvorkári na silnej úrovni vecnej významnosti. Z uvedeného teda vyplýva, že najmä žiakom – jednotkárom a štvorkárom sa darilo v teste oveľa lepšie v porovnaní s ich hodnotením na poslednom vysvedčení. Z dôvodu nedostatku iných údajov, nemôžeme z týchto zistení vyvodzovať objektívne závery.

Tab. 7 Úspešnosť podľa známky

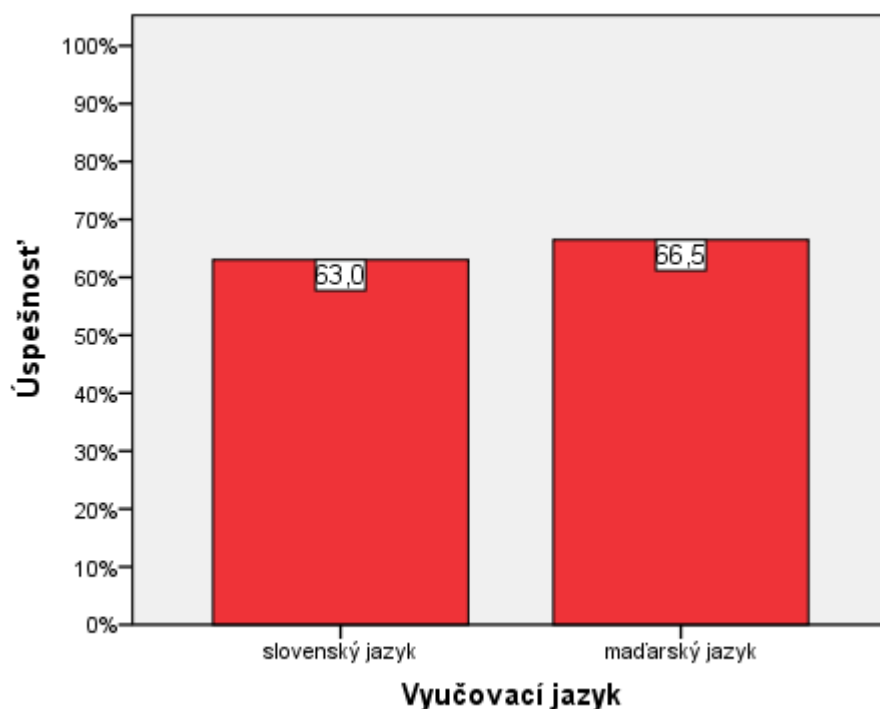
Národný priemer 63,2 %					
známka	1	2	3	4	5
priemer (%)	74,2	64,1	55,5	48,0	41,4
Sig.	0,627	0,059	0,460	0,714	0,846

Rozdiely vo výsledkoch podľa vyučovacieho jazyka

Medzi priemernou úspešnosťou žiakov zo škôl s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským nebol vecne signifikantný rozdiel. Žiaci zo škôl s vyučovacím jazykom slovenským tvorili viac ako 95,5 % vzorky, preto aj národný priemer je určený predovšetkým ich priemerom. Z tohto dôvodu nebudeme skúmať rozdiely oproti národnému priemeru podľa vyučovacieho jazyka.

Tab. 8 Úspešnosť podľa vyučovacieho jazyka

Národný priemer 63,2 %			
vyučovací jazyk	slovenský	maďarský	spolu
priemer (%)	63,0	66,5	63,2
% podiel žiakov	95,5	4,5	100

Obr. 8 Úspešnosť podľa vyučovacieho jazyka

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou zvládnutia testu EČ, nedosiahlo 602 zo 14 812 žiakov, čo predstavuje 4,1 % žiakov. V externej časti MS 2011 z anglického jazyka úrovne B2 nedosiahlo dostatočnú úspešnosť 13,4 % žiakov, v minulom školskom roku – EČ MS 2012 to bolo 20,1 % celkového počtu žiakov maturujúcich na úrovni B2. Percentuálne rozdelenie počtu neúspešných žiakov v EČ MS 2013 uvádzame v tabuľke 9.

Tab. 9 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou nižšou alebo rovnou 33 %

		chlapci	dievčatá	spolu
Druh školy	GYM	41,2%	58,3%	99,5%
	SOŠ a konzervatóriá	,3%	,2%	,5%
	SPOLU	41,5%	58,5%	100,0%

Prepojenie úspešnosti a percentilu

Úspešnosť žiaka v teste EČ MS vyjadrená v percentách zaokrúhlená na dve desatinné miesta sa uvádza na maturitnom vysvedčení. Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia výsledku žiaka v testoch EČ MS je aj percentil, ktorý sa taktiež uvádza na maturitnom vysvedčení.

Percentil určuje percentuálne poradie žiaka v testovanej populácii. Dáva nám informáciu o tom, koľko percent žiakov celého súboru dosiahlo horší výsledok ako individuálny žiak. Tento údaj vypočítame tak, že účastníkov testovania usporiadame do poradia podľa dosiahnutej celkovej úspešnosti v teste a ich poradie vyjadríme hodnotou percentilu na stupnici od 0 – 100. Hodnotu percentilu zaokrúhľujeme na jedno desatinné miesto. Možno teda povedať, že percentil vyjadruje, aké percento žiakov dosiahlo horší výsledok. Napríklad, ak sa žiak umiestnil v 72. percentile, znamená to, že 72 % testovaných žiakov dosiahlo horší výsledok ako on a 28 % žiakov dosiahlo lepší alebo rovnaký výsledok.

Hodnotu úspešnosti žiaka vyjadrenú v percentách je vhodné sledovať vždy v súvislosti s percentilom. V tabuľke 10 uvádzame prepojenie úspešnosti s percentilom.

Tab. 10 Prepojenie úspešnosti a percentilu

Anglický jazyk úroveň B2 2013

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
7,5	,0	1
9,2	,0	1
11,7	,0	2
12,5	,0	2
13,3	,0	2
14,2	,1	4
15,0	,1	5
15,8	,1	6
16,7	,2	4
17,5	,2	9
18,3	,2	12
19,2	,3	10
20,0	,4	8
20,8	,4	9
21,7	,5	8
22,5	,6	11
23,3	,6	24
24,2	,8	27
25,0	1,0	24
25,8	1,1	29
26,7	1,3	35
27,5	1,6	44
28,3	1,9	46
29,2	2,2	41
30,0	2,5	52
30,8	2,8	50
31,7	3,1	65
32,5	3,6	71
33,3	4,1	83
34,2	4,6	79
35,0	5,2	87
35,8	5,7	104
36,7	6,4	108
37,5	7,2	113
38,3	7,9	106
39,2	8,7	107
40,0	9,4	135
40,8	10,3	131
41,7	11,2	136
42,5	12,1	145
43,3	13,1	140
44,2	14,0	176
45,0	15,2	161
45,8	16,3	159
46,3	17,4	1
46,7	17,4	183
47,5	18,6	194
48,3	19,9	191
49,2	21,2	180
50,0	22,4	180
50,8	23,6	195
51,7	24,9	242
52,5	26,6	210
53,3	28,0	219
54,2	29,5	228

Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
55,0	31,0	238
55,8	32,6	225
56,7	34,1	253
57,5	35,8	266
58,3	37,6	237
59,2	39,2	261
60,0	41,0	251
60,8	42,7	247
61,7	44,4	251
62,5	46,0	231
63,3	47,6	260
64,2	49,4	226
65,0	50,9	244
65,8	52,5	287
66,7	54,5	277
67,5	56,3	251
68,3	58,0	261
68,8	59,8	1
69,2	59,8	265
70,0	61,6	267
70,8	63,4	270
71,7	65,2	283
72,5	67,1	239
73,3	68,7	237
74,2	70,3	244
75,0	72,0	243
75,8	73,6	228
76,7	75,2	227
77,5	76,7	220
78,3	78,2	224
79,2	79,7	231
80,0	81,2	203
80,8	82,6	219
81,7	84,1	218
82,5	85,6	198
83,3	86,9	183
84,2	88,1	190
85,0	89,4	170
85,8	90,6	188
86,7	91,8	155
87,5	92,9	165
88,3	94,0	141
89,2	94,9	117
90,0	95,7	102
90,8	96,4	103
91,7	97,1	87
92,5	97,7	83
93,3	98,3	54
94,2	98,6	63
95,0	99,1	58
95,8	99,4	39
96,7	99,7	26
97,5	99,9	9
98,3	99,9	7
99,2	100,0	1

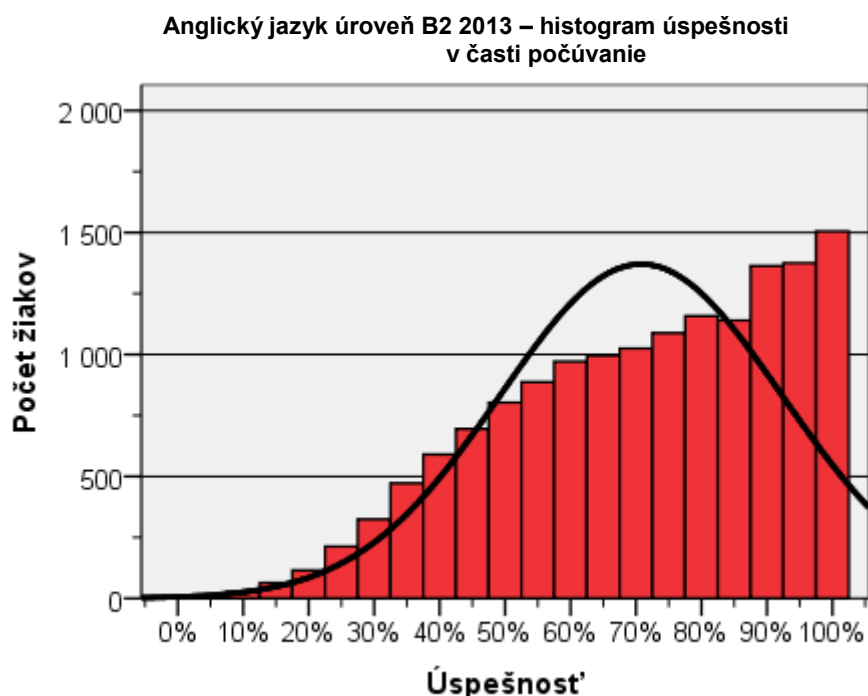
Úspešnosť podľa jednotlivých zručností

Najvyššiu úspešnosť v tomto školskom roku dosiahli žiaci v časti *Počúvanie s porozumením* (70,8 %), v časti *Čítanie s porozumením* dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 64,5 % a najnižšiu priemernú úspešnosť sme zaznamenali v časti *Gramatika a lexika* (54,3 %).

Globálne sa dá konštatovať, že časť testu *Počúvanie s porozumením* bola riešená s vysokou priemernou úspešnosťou. Obrázok 9 znázorňuje histogram tejto časti.

Žiaci mierne zlyhávali v riešení položiek, ktoré si vyžadovali zachytenie špecifických informácií obsahujúcich náročnejšiu slovnú zásobu alebo zložitejšie gramatické štruktúry, kľúčové pre pochopenie informácie. Miernejšie problémy spôsobovalo aj riešenie položiek zameraných na zachytenie dvoch po sebe nasledujúcich informácií potrebných pre správne riešenie zadanej úlohy alebo aj identifikovanie informácie, ktorá sa v nahrávke nenachádzala.

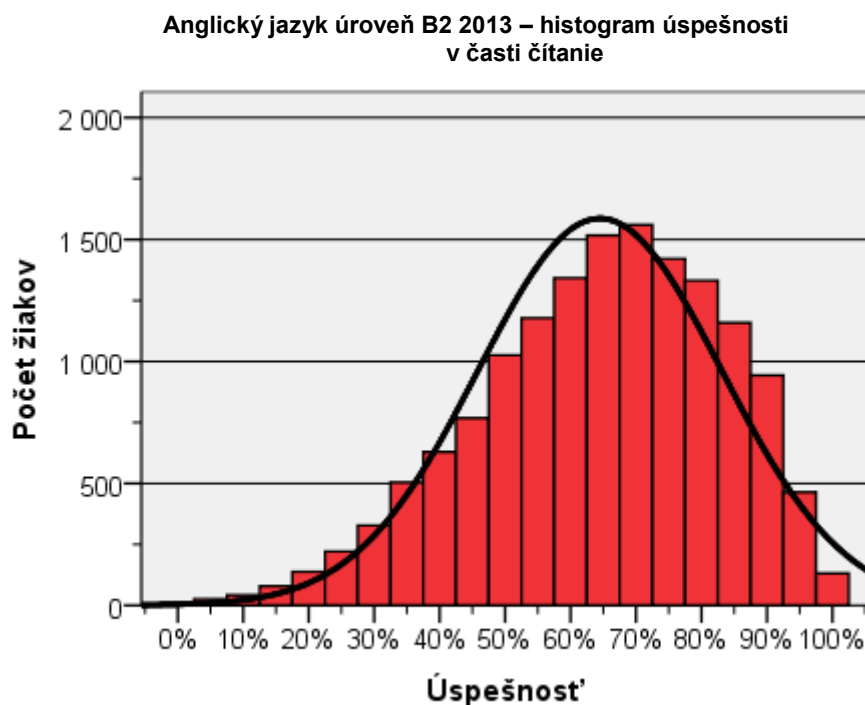
Žiaci na druhej strane veľmi úspešne riešili niektoré položky zamerané na zachytenie hlavnej informácie (úspešnosť riešenia od 75 – 95 %), tiež tie, ktoré vyžadovali zapojenie len nižších myšlienkových operácií a k ich úspešnému riešeniu sa žiak dopracoval tým spôsobom, že informácie boli explicitne uvedené v nahrávke vo veľmi podobnom tvare, v akom sa nachádzali v zadaní úlohy.

Obr. 9 Histogram úspešnosti v časti počúvanie

Ako sme už uvádzali vyššie, v časti *Čítanie s porozumením* dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 64,5 %, z toho asi v jednej štvrtine položiek v rámci tejto časti nedosiahli žiaci priemernú úspešnosť nad 50 %. Z nich najproblematickejšie dopadli položky s krátkou odpoveďou vyžadujúce si doplnenie slov do zhrnutia textu. Úplne najťažšími položkami pre žiakov, v ktorých sa rozpätie priemernej úspešnosti pohybovalo od 4 % do 19 %, boli také položky, v ktorých museli informácie z textu nielen nájsť, ale aj doplniť ich v inom tvare do zhrnutia textu. Horšie riešenými boli aj niektoré položky zamerané na priradovanie viet do kontextu – v hľadaní logických súvislostí v rámci textu s využitím lexikálnych a gramatických vedomostí. Slabšia úspešnosť v niektorých úlohách tejto časti môže súvisieť jednak s tým, že žiakom stále robí problém zvládnuť úlohy zamerané na čítanie s porozumením v kontexte ukážok. Ďalším faktorom môže byť i skutočnosť, že táto časť je zaradená na konci testu, čo sa môže prejaviť v neriešenosti, prípadne vo vyššom počte chýb spôsobenom časovým stresom u tých žiakov, ktorí si nerovnomerne rozdelili čas na riešenie jednotlivých úloh testu.

Na druhej strane sa ukázalo, že žiaci efektívne riešili aj niektoré úlohy na určenie správnosti a nesprávnosti výrokov (60 % – 90 %). Vysoká úspešnosť (91 – 88 %) bola dosiahnutá aj pri jednoduchších položkách spadajúcich do zhrnutia textu, a teda môžeme konštatovať, že žiaci úspešne zvládali aj produkciu krátkych odpovedí do zhrnutia textu za predpokladu, že stačilo informáciu správne pochopiť, lokalizovať a použiť v tej istej podobe v zhrnutí textu. Stále platí skutočnosť, že žiaci sú dobrí v úlohách, ktoré obsahujú ľahké a veľmi frekvencované jazykové výrazy.

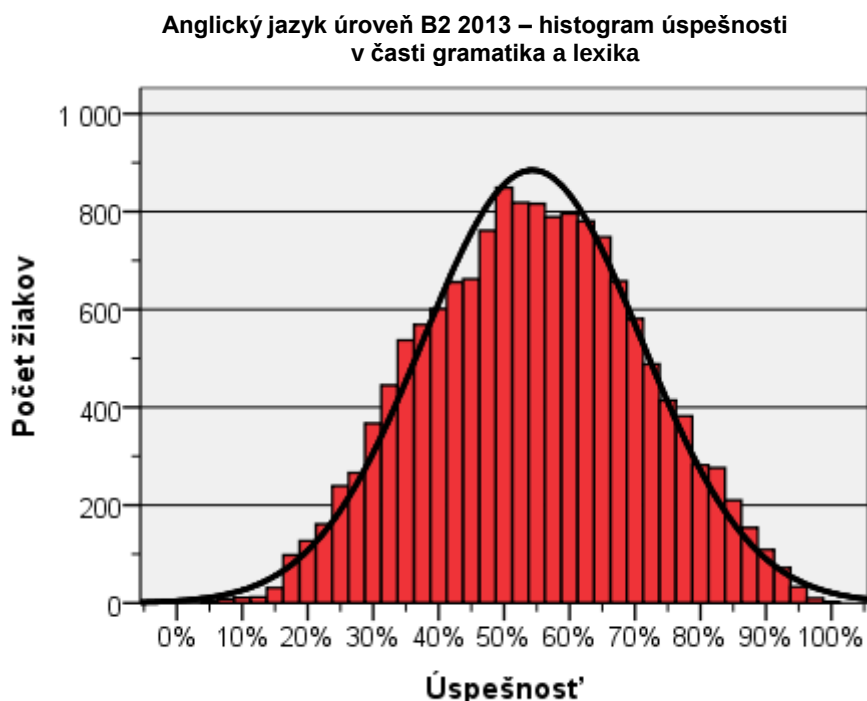

Obr. 10 Histogram úspešnosti v časti čítanie

Najslabšia úspešnosť bola dosiahnutá v časti *Gramatika a lexika*. Na mnohých školách sa pri vyučovaní anglického jazyka kladie menší dôraz na zvládnutie gramatiky, pričom práve táto oblasť je pre mnohých žiakov najobávanejšou časťou testovania. Môžeme globálne konštatovať, že žiaci mali menšiu úspešnosť riešenia v úlohách vyžadujúcich si produkciu krátkej odpovede (v niektorých položkách je priemerná úspešnosť riešenia len od 7 % do 27 %). Histogram úspešnosti v časti gramatika a lexika je uvedený nižšie (obr. 11).

Vo všeobecnosti mali žiaci väčšie problémy s predložkovými väzbami, alebo menej frekventovanými výrazmi – ustálenými slovnými spojeniami. Problém im spôsobujú aj niektoré spôsoby tvorenia slov, najmä tvorenie slov pomocou predpôn alebo zmenou v kmeni slova.

Položky zamerané na testovanie gramatickej a lexikálnej kompetencie s výberom odpovede vykazujú vyššiu mieru úspešnosti (v niektorých položkách je priemerná úspešnosť od 80 % do 88 %). Lepšie riešené položky v tejto časti boli zamerané na jednoduchšie gramatické (zámená, vyjadrenia množstva, prítomný čas priebehový) alebo lexikálne jednotky. V rámci tvorenia slov lepšie pracovali so slovami, ktoré vytvárali pomocou prípon alebo s využitím predpôn.

Obr. 11 Histogram úspešnosti v časti gramatika a lexika

2 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z AJ úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úrovne B2 je pripravovaný tímom odborníkov podľa *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka úroveň B2*.

Tento test zaraďujeme medzi testy NR (*Norm Referenced*), teda testy relatívneho výkonu. Cieľom testu je vzájomne porovnať výsledky žiakov a zoradiť ich podľa dosiahnutej úspešnosti. NR testy musia nevyhnutne obsahovať položky s rôznym stupňom obťažnosti, aby žiakov rozlíšili. Opakom takýchto testov sú testy overovacie – CR (*Criterion Referenced*), označované ako testy absolútneho výkonu, ktorých cieľom je overiť, či si žiak osvojil určité poznatky. Výsledok žiaka sa neporovnáva s výsledkami iných žiakov, ale s vopred určenými kritériami. V týchto testoch by mal byť zastúpený každý tematický celok učiva, reprezentovaný dostatočným počtom úloh.

Na to, aby sme mohli výsledky testu EČ MS z anglického jazyka považovať za spoľahlivé, musíme poznať vlastnosti testu. V tejto časti analýzy sa zameriavame na vlastnosti jednotlivých položiek, ktoré dokladujú charakter a kvalitu NR testu.

V prvej fáze je potrebné preukázať porovnateľnosť variantov testu z anglického jazyka. Distribúcia týchto variantov medzi žiakmi bola takmer rovnaká. *Variant 6627* písalo 50,1 % žiakov a *variant 6723* písalo 49,9 % žiakov. Priemerná úspešnosť v oboch variantoch bola 62,8 % a 63,6 %. Reliabilita v jednotlivých častiach variantov testu bola porovnateľná.

Tab. 11 Úspešnosť žiakov podľa variantov testu

	Variant	N	Priemer
Úspešnosť	6627	7 416	62,8
	6723	7 400	63,6

Tab. 12 Reliabilita jednotlivých častí testu

Variant	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
6627	,834	,849	,788	,919
6723	,836	,849	,778	,919

Taktiež porovnateľná bola aj obťažnosť oboch variantov. Medzi zodpovedajúcimi si položkami vo variantoch neboli vecne významné rozdiely. Oba varianty môžeme považovať za ekvivalentné. Ďalšie analýzy sa budú vzťahovať k položkám variantu 6627.

Charakteristiky položiek

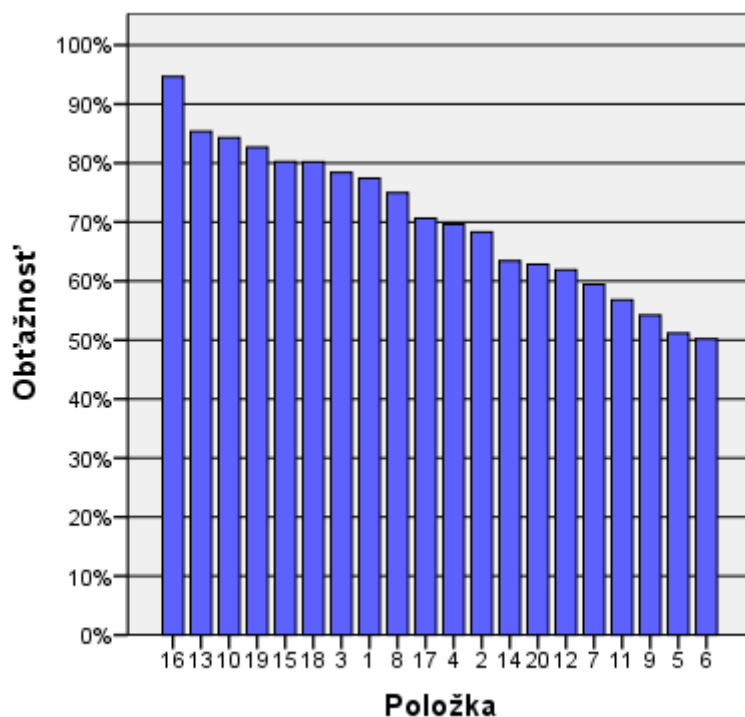
V tejto časti sa budeme venovať charakteristikám položiek, ako sú obťažnosť, citlivosť, nedosiahnutosť, vynechanosť, neriešenosť a korelácia medzi položkou a zvyškom testu, pričom urobíme analýzu vybraných položiek v súvislosti s týmito charakteristikami. Súhrnné charakteristiky položiek sú uvedené v tabuľkách 16 – 18. Problematické hodnoty sú farebne zvýraznené.

Obťažnosť položky je v našej správe chápaná ako percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili danú položku. Z hľadiska zabezpečenia vysokej reliability je optimálne, aby sa obťažnosť väčšiny položiek pohybovala okolo 50 %. Rozdelenie položiek podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 13 Klasifikácia položiek podľa obťažnosti

Hodnota obťažnosti v %	Obťažnosť položky
$\langle 0; 20 \rangle$	veľmi obťažná
$(20; 40)$	obťažná
$(40; 60)$	stredne obťažná (okolo 50,0 % optimálna)
$(60; 80)$	ľahká
$(80; 100)$	veľmi ľahká

Z obrázka č. 12 je vidno, že najobťažnejšia položka v časti *Počúvanie s porozumením* bola položka č. 6 (50,2 %). V tejto časti nebola žiadna položka s nižšou úspešnosťou ako 50 %.

Obr. 12 Graf obťažnosti položiek – počúvanie s porozumením, úroveň B2

Pozrieme sa na to, čo mohlo žiakom robiť problémy, prípadne čo žiakom išlo vynikajúco.

06. When Carrie was offered use of a private company aeroplane, she .

- A. accepted the offer
- B. refused the offer
- C. paid for it
- D. used it once

Východiskový text nahrávky:

A: The company granted you free access to its private jets after winning Idol. Where would you fly?

B: I had to turn it down, because I would have had to pay taxes on it, and that would have been more money than I had!

Najviac žiakov si zvolilo správnu možnosť B, pomerne vysoký počet žiakov si vybral distraktor A. K správnomu riešeniu položky musel žiak poznať najmä synonymický výraz k *refuse* - *turn down* (preklad: odmietnuť).

Ďalšou menej úspešne riešenou položkou bola napríklad položka č. 5, ktorej priemerná úspešnosť riešenia bola 51,2 %. Položka bola zaradená v prvej úlohe v časti počúvanie s porozumením.

05. Carrie is delighted that currently she doesn't have to take care of .

- A. laundry and shopping
- B. shopping and finances
- C. cooking and shopping
- D. grass and finances

Východiskový text nahrávky:

I love to go to the grocery store. It makes me happy to have a full fridge and a full pantry. I hate sending my laundry out. I don't like the thought of other people washing my clothes. What I am happy not doing? Lawn care. And I have a business manager who pays my bills.

Správnu odpoveď D si volilo najviac žiakov, viacerí si však volili aj distraktor A či B. Mnohí žiaci zjavne zachytili len niektoré slová, ktoré boli zvolené v distraktoroch a vyskytovali sa v nahrávkach, ale nepočúvali s porozumením. Naopak najúspešnejšie riešenými položkami boli položky č. 16 (94,6 %), 13 (85,4 %) a 10 (84,3 %). Z nich položky 10 a 13 boli súčasťou druhej úlohy v časti počúvanie s porozumením a položka č. 16 bola v tretej úlohe.

16. Not being included in a group.

Východiskový text nahrávky:

For many children and teenagers, the biggest fear is not being a part of a group, because in such a case they feel lost. If children are not included socially, try to find out why. Are their social skills in need of improvement? Is this why a group is not interested in them? It's probably a good idea to cooperate with his teachers or a school psychologist to see if they have any suggestions about how to make them socially more acceptable.

Položka 16 bola zameraná na počúvanie s porozumením, žiak k správne riešeniu dospel vtedy, keď správne priradil vyššie vybranú časť v nahrávke k vete. Predpokladáme, že žiakom k správnej odpovedi dopomohlo hlavne to, že slovo *group* odznelo priamo v nahrávke a ide o frekventovaný výraz. Tieto isté skutočnosti mohli napomôcť žiakom v položkách 10 a 13 (*led to bankruptcy – went bankrupt/ share profits – profit-sharing plan*).

10. Ford's focus on car design led to the bankruptcy of the Detroit Automobile Company.
(A) true (B) false (C) not stated

Východiskový text nahrávky:

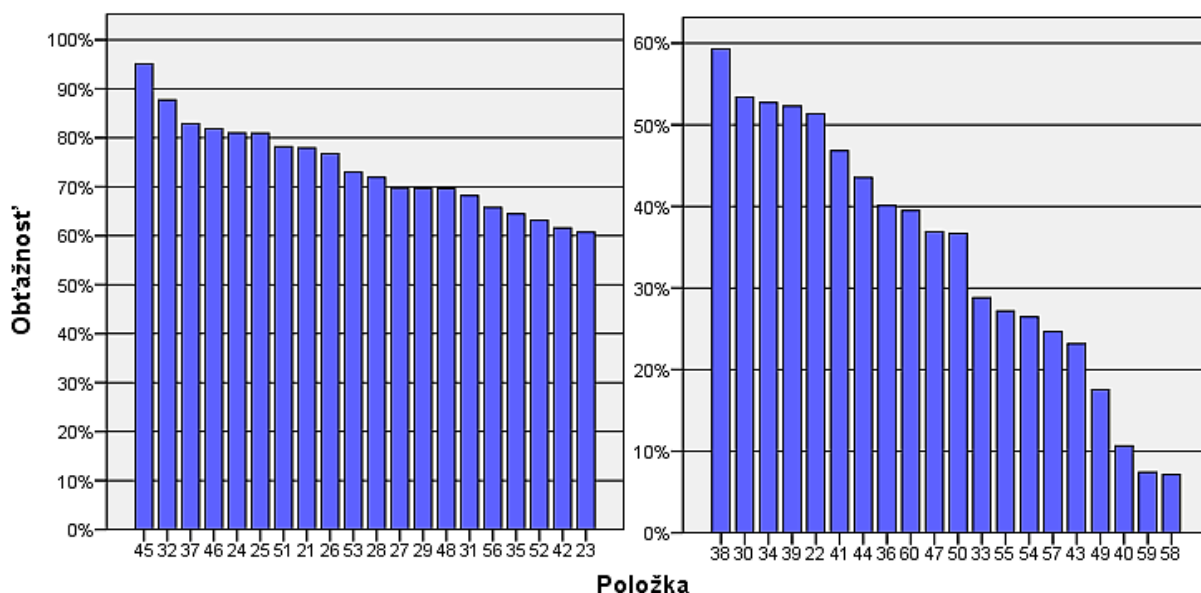
The Detroit Automobile Company, however, went bankrupt soon afterward because Ford continued to improve the design instead of selling cars.

13. Henry Ford motivated his employees by giving them a chance to share profits.
(A) true (B) false (C) not stated

Východiskový text nahrávky:

Ford also offered his employees an innovative profit-sharing plan. On the other hand, Ford was firmly against labour unions in his plants.

V časti *Gramatika a lexika* žiakom robila najmenšie problémy položka č. 45 (95,1 %). Medzi úspešne riešenými položkami boli aj položky č. 32 (87,7 %) a č. 37 (82,9 %). Obrázok 13 znázorňuje obťažnosť všetkých položiek v časti *Gramatika a lexika*.

Obr. 13 Graf obťažnosti položiek – gramatika a lexika, úroveň B2

V položke č. 45 bolo treba vytvoriť zo slova *amaze – amazing*. V položke č. 32 bolo treba vybrať možnosť (C) *there*. Distraktor B ani D si žiaci prevažne nevyberali, o niečo viac, ale stále pomerne málo žiakov si volilo distraktor A. V položke 37 bola správna odpoveď C, tú si

volilo aj najviac žiakov. Distraktor A ani B si žiaci takmer vôbec nevolili, o niečo viac, ale stále pomerne málo žiakov si volilo distraktor D.

45. The (amaze) thing about the lunch is that it brings together such an...

32. When Toby went to daycare in England was one teacher for every five pupils, ...
(A) it (B) that (C) there (D) this

37. Sasha finds herself little things, like quality sausages and bacon.
(A) sharing (B) dividing (C) missing (D) losing

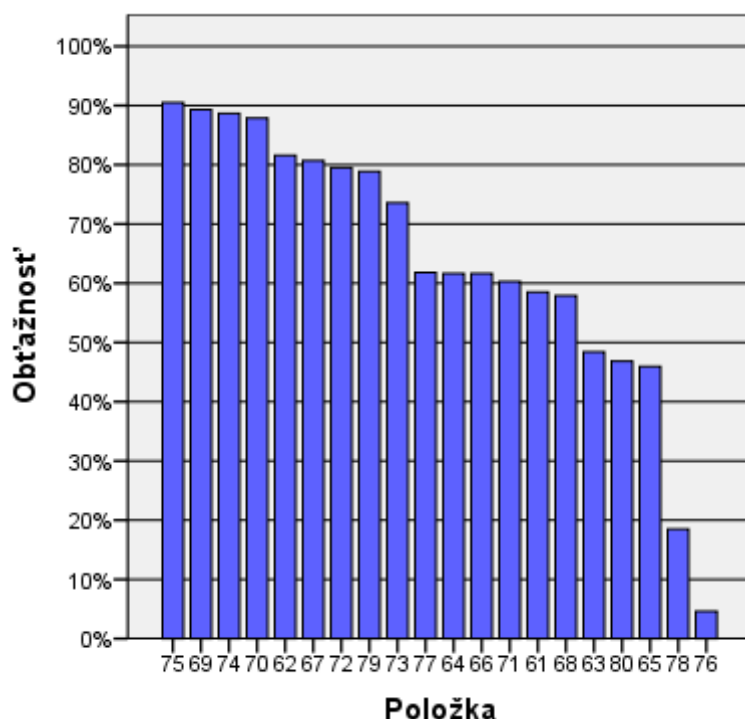
Najvyššiu obťažnosť sme v tejto časti testu zaznamenali v prípade položky č. 58 a 59 (7,1 % a 7,4 %), ktoré boli súčasťou úlohy s krátkou odpoveďou. Správnu odpoveďou v položke 59 malo byť *with*, a v položke č. 59 *if/when*. Medzi tie najťažšie položky v tejto časti patrí aj položka č. 40 – zaradená do úloh s výberom odpovede, obsahujúca menej frekventovaný výraz *make go* (správne odpovedalo len 11 % žiakov). Najviac žiakov si volilo nesprávne výrazy *make a line* (52 % žiakov) alebo *make a circle* (20 %) či dokonca *make a distance* (17 %).

58. Denmark, of course, is synonymous design, best seen in the Kunstindustrimuseet and the smaller Danish Design Centre.

59. Visitors should take the train to Humlebaek and head for Louisiana, one of the most interesting modern art museums in the world modern art is their priority.

40. She is trying to make a of life in Australia.
(A) line (B) go (C) circle (D) distance

V časti *Čítanie s porozumením* bola pre žiakov najobťažnejšia položka č. 76 (4,6 %) a položka č. 78 (18,5 %). Išlo o položky zaradené v poslednej časti s produkciou krátkej odpovede. Obrázok 14 znázorňuje graf obťažnosti všetkých položiek v časti čítanie s porozumením.

Obr. 14 Graf obťažnosti položiek – čítanie s porozumením, úroveň B2

V položke č. 76 žiak musel informáciu nielen v texte nájsť, ale do vety ju doplniť v inom tvare, než v akom sa nachádzala v texte (*president – presidency*). Správnou odpoveďou v položke 78 bolo: *illiterate/ illiterates/ analphabets*.

76. One term of lasts four years. (1 word)

Východiskový text:

Iceland is a republic, with a written constitution and a parliamentary government. The head of state is the president, who is elected by popular vote and serves a term of four years.

78. Less than 1 per cent of Icelanders are . (1 word)

Východiskový text:

Danish and English are mandatory languages to learn, and the literacy rate is over 99%, which is the highest percentage in the world.

Najvyššiu úspešnosť riešenia v tejto časti mali položky č. 75 (90,5 %) a č. 69 (89,3 %). V položke č. 75 mali žiaci na základe východiskového textu doplniť do vety *Danish, English* alebo *English, Danish*. V položke 69 musel žiak lokalizovať odpoveď v texte rozčlenenom na odseky, k správne riešenie dospel, ak poznal kľúčovú slovnú zásobu – *surname, death, died, adopted* ako aj časovú následnosť udalostí.

75. Apart from Icelandic, and are required in schools. (2 words)

Východiskový text:

The official language is Icelandic, which is considered a Nordic language. It has not changed much from the first settlers of Iceland. Danish and English are mandatory languages to learn.

69. Garry's surname was changed before his father's death.

(A) true

(B) false

Which of the paragraphs (a) – (e) supports your answer?

Východiskový text:

Garry Kasparov was born Garik Kimovich Weinstein in 1963 in Baku to an Armenian mother and Russian Jewish father. He first began the serious study of chess after he came across a chess problem set up by his parents and proposed a solution. His father died of leukemia when he was seven years old. At the age of twelve, he adopted his mother's Armenian surname.

Citlivosť – diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Ak všetkých žiakov rozdelíme podľa vzostupnej úspešnosti do piatich skupín (od 5 do 1), tak rozdiel úspešnosti najlepšej (1) a najslabšej (5) skupiny je hodnota citlivosti položky. Citlivosť menšiu ako 0 % (záporná hodnota) považujeme za kritickú, citlivosť v rozpätí 0 – 20 % považujeme za nedostatočnú a citlivosť nad 30 % charakterizuje vhodnú položku – je teda vyhovujúca. Položky podľa citlivosti rozdeľuje aj nasledujúca tabuľka.

Tab. 14 Rozdelenie položiek podľa citlivosti

Hodnota citlivosti	Miera citlivosti
menej ako 0,0 % záporná hodnota	kritická
0,0 % – 30,0 %	nedostatočná
nad 30,0 %	vyhovujúca

Ako vidno z tabuliek 16 – 18, 16 položiek nedosiahlo citlivosť vyššiu ako 30 %, čo však napriek zápornej hodnote jednej z nich neznižuje vhodnosť a kvalitu daného testu z hľadiska citlivosti či diskriminačnej sily položiek.

Distribúcia úspešnosti a citlivosť sa interpretuje grafmi, ktoré podrobnejšie znázorňujú vzťah medzi výkonnosťou v celom teste (delenie na 5 skupín na osi x) a ich priemernými úspešnosťami v danej položke na osi y. V prvej pätine (1) sa nachádzajú žiaci s najvyššou percentuálnou úspešnosťou riešenia testu, poslednú skupinu (5) tvoria najmenej úspešní žiaci. Grafy distribúcie úspešnosti pomáhajú charakterizovať, ako v danej položke súvisí

úspešnosť jej riešenia s celkovou výkonnosťou žiaka. Vľavo pri každom grafe je uvedená citlivosť položky.

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli odpoveď, a predstavuje súčet nedosiahnutých a vynechaných riešení. **Vynechanosť** položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil. **Nedosiahnutosť** položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek. Za kritickú považujeme hodnotu neriešenosti vyššiu ako 50 %.

Ako vidno z tabuliek 16 – 18, posledné položky testu (položky č. 76, 77, 78 a 80, časť *Čítanie s porozumením*) sa vyznačovali vyššou neriešenosťou, čo sa dalo predpokladať na základe skutočnosti, že niektorí žiaci sa pre nesprávne rozvrhnutie času nedostanú k riešeniu všetkých položiek, pričom práve posledné položky testu bývajú z tohto hľadiska najviac rizikové. Celkovo však z ukazovateľov v tabuľke 18 môžeme skonštatovať, že časový limit 120 minút je pre tento typ testu úrovne B2 dostačujúci.

Medzipoložková korelácia – korelácia položky so zvyškom testu určuje vzťah medzi úspešnosťou položky a úspešnosťou vo zvyšných položkách testu a vypovedá o reliabilite testu, čiže o vnútornej konzistencii jeho položiek. Táto charakteristika je uvedená prostredníctvom koeficientu korelácie *Point Biserial* medzi úspešnosťou vybranej položky a sumou úspešností všetkých ostatných položiek v poslednom stĺpci tabuliek 16 – 18. Hodnoty *P. Bis.* uvádzame v stonásobku skutočnej hodnoty pre lepšiu čitateľnosť. Čím väčšia je kladná hodnota *P. Bis.* položky, tým väčší podiel v teste celkove úspešnejších žiakov a menší podiel menej úspešných žiakov odpovedalo správne na položku. Položka č. 24 dosiahla zápornú hodnotu *P. Bis.* Ostatné položky vykazujú hodnoty nad 10 a veľká väčšina nad 30, čo možno uviesť ako dôkaz o dobrej kvalite testu z hľadiska medzipoložkovej korelácie. Rozdelenie položiek podľa *P. Bis.* je v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 15 Klasifikácia položiek podľa *P. Bis.*

Hodnota <i>P. Bis.</i>	Rozlišovacia schopnosť položky
záporná hodnota	nerozlišuje dobrých a slabých žiakov
hodnota okolo 0	veľmi slabá rozlišovacia schopnosť
hodnota väčšia ako 30	dobrá rozlišovacia schopnosť

Ďalšie časti tejto kapitoly budeme venovať analýze vybraných položiek, ktorých charakteristiky považujeme za zaujímavé pre pedagógov, odbornú i širšiu verejnosť a ponúkneme interpretáciu daných charakteristík. Rozhodli sme sa vybrať takú vzorku ukážok, na ktorých sa pokúsime vysvetliť zámer autorov a zmýšľanie žiakov pri voľbe správne odpovede.

Tab. 16 Súhrnné charakteristiky položiek – Počúvanie s porozumením

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
1	77,4	41,0	,01	,04	,05	,348
2	68,3	60,8	,01	,28	,30	,441
3	78,4	48,8	,01	,20	,22	,401
4	69,6	66,9	,01	,16	,18	,480
5	51,2	68,8	,01	,36	,38	,456
6	50,2	56,0	,01	,57	,58	,344
7	59,5	69,9	,01	,40	,42	,461
8	75,0	36,5	,01	,13	,15	,258
9	54,2	45,4	,01	,15	,16	,277
10	84,3	30,0	,01	,12	,13	,278
11	56,8	61,8	,01	,12	,13	,420
12	61,9	55,6	,01	,15	,16	,377
13	85,4	23,7	,01	,09	,11	,228
14	63,4	71,1	,36	,62	,98	,552
15	80,2	45,6	,38	,28	,66	,403
16	94,6	19,6	,39	,23	,62	,308
17	70,6	64,9	,44	1,38	1,82	,521
18	80,2	61,5	,55	,12	,67	,530
19	82,7	53,7	,67	,18	,85	,486
20	62,8	79,6	,67	,92	1,59	,607

Tab. 17 Súhrnné charakteristiky položiek – Gramatika a lexika

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
21	77,9	44,8	,00	,26	,26	,359
22	51,3	37,0	,00	,24	,24	,255
23	60,7	65,9	,00	,24	,24	,459
24	81,0	-1,0	,00	,12	,12	-,021
25	80,9	38,8	,00	,24	,24	,335
26	76,8	37,6	,00	,11	,11	,293
27	69,7	47,5	,00	,31	,31	,322
28	71,9	49,5	,00	,27	,27	,388
29	69,7	46,5	,00	,18	,18	,339
30	53,4	50,9	,00	,28	,28	,339
31	68,2	53,3	,00	,54	,54	,389
32	87,7	24,4	,00	,09	,09	,248
33	28,8	51,6	,00	,59	,59	,370

34	52,7	44,2	,00	,55	,55	,299
35	64,4	53,9	,00	,32	,32	,367
36	40,1	36,2	,00	,27	,27	,248
37	82,9	43,0	,00	,16	,16	,384
38	59,3	49,7	,00	,28	,28	,296
39	52,3	42,8	,00	,71	,71	,292
40	10,7	19,7	,00	,39	,39	,220
41	46,8	25,8	,07	1,02	1,09	,170
42	61,6	61,8	,07	1,44	1,51	,448
43	23,2	47,1	,08	2,55	2,63	,397
44	43,5	59,3	,08	,88	,96	,411
45	95,1	8,7	,09	,30	,39	,150
46	81,8	36,8	,13	1,44	1,58	,341
47	36,9	63,6	,15	3,22	3,37	,455
48	69,7	45,7	,15	1,97	2,12	,336
49	17,5	47,7	,20	3,26	3,47	,441
50	36,7	62,2	,22	,74	,96	,442
51	78,2	41,3	,65	,31	,96	,348
52	63,1	72,8	,73	3,96	4,69	,527
53	73,0	46,9	,77	,84	1,60	,359
54	26,4	30,0	,84	3,40	4,23	,229
55	27,2	56,0	,88	1,85	2,72	,420
56	65,8	25,2	1,04	1,98	3,02	,156
57	24,6	41,7	1,11	4,48	5,58	,324
58	7,1	13,7	1,17	1,08	2,25	,201
59	7,4	16,0	1,59	1,78	3,37	,190
60	39,5	40,7	1,59	1,52	3,11	,307

Tab. 18 Súhrnné charakteristiky položiek – Čítanie s porozumením

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosaiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
60	39,5	40,7	1,59	1,52	3,11	,307
61	58,5	75,1	,00	,32	,32	,469
62	81,6	46,8	,00	,47	,47	,413
63	48,4	50,1	,00	,74	,74	,321
64	61,7	54,2	,00	1,09	1,09	,377
65	45,9	67,7	,00	,71	,71	,410
66	61,6	69,6	,00	1,21	1,21	,466
67	80,7	53,4	,00	,58	,58	,464
68	57,9	59,7	,03	,47	,50	,348
69	89,3	28,9	,03	,08	,11	,349
70	87,9	27,1	,03	,47	,50	,304
71	60,3	29,3	,03	1,40	1,43	,172
72	79,5	34,5	,04	,27	,31	,308

73	73,6	43,6	,11	1,01	1,12	,335
74	88,7	26,0	1,44	1,33	2,78	,292
75	90,5	24,9	1,83	3,65	5,49	,329
76	4,6	16,8	2,25	5,56	7,81	,185
77	61,8	59,7	2,74	5,85	8,59	,381
78	18,5	42,7	3,14	9,10	12,24	,300
79	78,9	32,8	4,11	1,31	5,42	,275
80	46,8	86,1	4,11	5,77	9,88	,517

Nepriaznivé hodnoty položiek sú v tabuľkách farebne označené. Za nepriaznivú považujeme obťažnosť pod 20 % a nad 80 %, citlivosť pod 30 %, neriešenosť nad 30 % a koreláciu položky so zvyškom testu pod 0,3.

Analýza položiek testu EČ MS z AJ úroveň B2, 2013

Pre potreby interpretácie kvality položiek je potrebné rozumieť tabuľke poskytujúcej štatistické hodnoty analýzy položiek testu. Tabuľka v prvom riadku obsahuje možnosti voľby pre konkrétnu položku testu (napr. A01, B01, C01, D01 – sú možnosťami voľby v testovej položke 01 a X01 – predstavuje neriešenie testovej položky 01).

Pri úlohách s výberom odpovede sa vyhodnocuje osobitne každá ponúknutá odpoveď. Uvádza sa *P. Bis.* každej možnosti a percentuálny podiel žiakov, ktorí si vybrali danú možnosť (frekvencia). Tieto údaje sú uvedené aj pre skupinu žiakov, ktorí na úlohu neuviedli odpoveď. Žltou farbou je označený stĺpec (prípadne riadok) so správnou odpoveďou. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledovných kritérií:

1. Podiel žiakov, ktorí si vybrali správnú odpoveď, by mal byť najväčší.
2. Hodnota *P. Bis.* správnej odpovede by mala byť väčšia ako 30 . Väčšina v teste celkove úspešnejších žiakov by si mala vybrať správnú odpoveď. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená červenou farbou.
3. Hodnota *P. Bis.* nesprávnej odpovede (distraktora) by mala byť záporná. Distraktory by si mali vybrať žiaci v teste celkove menej úspešní. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená zelenou farbou.

Údaje v druhom riadku zoradené pod jednotlivými možnosťami voľby A – D a X uvádzajú hodnotu Point Biserial (*P. Bis.*) predstavujúcu koreláciu medzi položkou a zvyškom testu. Hodnota *P. Bis.* by pri správnej odpovedi nemala byť záporná, mala by to byť hodnota nad 0,30. Dôležité pre kvalitu položky je aj to, aby mali všetky distraktory hodnotu *P. Bis.* zápornú. Ďalšími údajmi je *P* – podiel žiakov z celkového súboru testovaných žiakov, ktorí si

volili danú možnosť, a údaj N – počet žiakov. Správna odpoveď je v tabuľke zreteľne označená.

Niekedy dochádza k situáciám:

- a) že si správnu odpoveď volilo **menej** žiakov ako distraktor (nesprávnu možnosť), ale hodnota *P. Bis.* uvedená pri správnej odpovedi aj pri distraktore má správne hodnoty. Túto skutočnosť interpretujeme tak, že hoci si žiaci volili viac distraktor ako správnu odpoveď, išlo práve o tých žiakov, ktorí boli zaradení do skupín s nižšou priemernou úspešnosťou v teste. Preto sú hodnoty v poriadku.
- b) že si správnu odpoveď volilo **viac** žiakov ako distraktor, ale hodnota *P. Bis.* uvedená pri správnej odpovedi má zlú hodnotu – zápornú alebo nízku. Túto skutočnosť interpretujeme tak, že aj napriek tomu, že si viac žiakov volilo správnu odpoveď – išlo o skupinu žiakov, ktorí boli celkovo priemerne menej úspešní v teste.

Tab. 19 Tabuľka položkovej analýzy (položka 01, testu AJB2)

	A01	B01	C01	D01	X01
P. Bis.	-,29	,35	-,14	-,09	-,03
P	,19	,77	,03	,01	,00
N	1372,00	5743,00	232,00	63,00	4,00

Pokiaľ sa zameriame na prvú položku v teste B2, na tabuľke vidíme, že správna odpoveď mala byť B. Správnu možnosť si volilo aj najviac žiakov. Záporné hodnoty *P. Bis.* sa ukázali vo všetkých distraktoroch. O položke môžeme povedať, že mala vyhovujúce štatistické hodnoty zistené pri analýze distraktorov. Žiaden z distraktorov nemýlil žiakov, nebol pre nich chytákom. Slabší žiaci sa najviac mýlili pri distraktore A. Zase sa potvrdilo, že niektorí žiaci počuli len slovo *surgery* a neuvedomovali si súvislosti východiskovej nahrávky – nepočúvali s porozumením, čo malo za výsledok ich zlyhanie v tejto položke.

01. The break in Carrie's career was caused by her marriage and her .

(A) back surgery

(B) husband's operation

(C) husband's hockey activities

(D) writing of a book

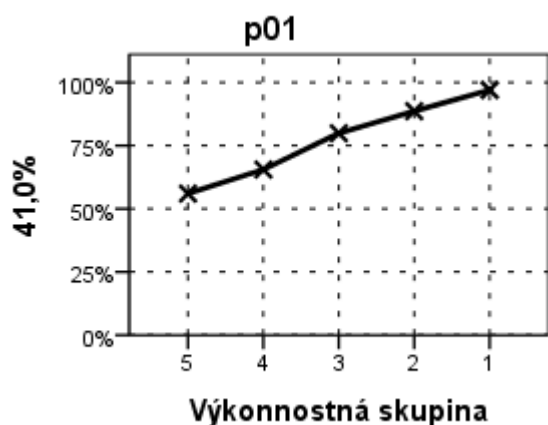
Východiskový text:

I got married in 2010, and after that I was gone most of the year on tour. Last year was a good year just to take it in, to be married. Also, Mike had shoulder surgery, so I was taking care of him – driving him to the doctor, waking up to give him medication – and I wrote songs in pockets.

Veľmi dôležitým krokom k interpretácii výsledkov a stanoveniu záverov vyplývajúcich z výsledkov testovania je oboznámenie sa s grafom citlivosti položiek testu.

Citlivosť položky sa vypočíta tak, že žiakov na základe ich výsledkov v teste zoradíme do piatich skupín a sledujeme ich priemernú úspešnosť v danej položke. Spodná časť grafu je rozčlenená na 5 hodnôt, ktoré reprezentujú 5 skupín žiakov zoradených podľa priemernej úspešnosti dosiahnutej v teste. Na grafe sa každej skupine žiakov priradí priemerná úspešnosť v danej položke. Preto podľa výslednej krivky v grafe môžeme odhadnúť charakter položky. Keďže zámerom každej položky v NR teste by malo byť to, že bude výkony žiakov rozlišovať, výsledná krivka by mala mať stúpajúcu tendenciu. Naopak, klesajúca tendencia krivky predstavuje stav, keď aj priemerne najúspešnejší žiaci v teste v danej položke dosiahli horšie výsledky ako tí, ktorí boli priemerne v teste najslabší.

Na obrázku 15 vidíme graf citlivosti položky 01. Krivka má stúpajúcu tendenciu a citlivosť 41,0 %. O takejto položke môžeme vyvodiť záver, že má vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť.

Obr. 15 Graf citlivosti (položka 01, úroveň B2)

1. časť: *Listening* – obsahová analýza položiek

Položka 03: predstavovala úlohu s výberom odpovede typu multiple choice (výber zo 4 možností). Spadala do témy *Kultúra a umenie* a testovala zručnosť počúvanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do prvej časti počúvania s porozumením pod názvom úlohy *An Interview with Carrie Underwood*.

03. One thing that annoys Carrie is her inability to .

(A) sing whistle tones

(B) create lyrics

(C) write songs alone

(D) play an instrument

Východiskový text:

I am competitive. When I hear somebody else do something I can't, it drives me mad. Steven Tyler for example - that screamy thing he does? I can't do that. I have too much control over my voice. Or people like Mariah Carey, who can do whistle tones.

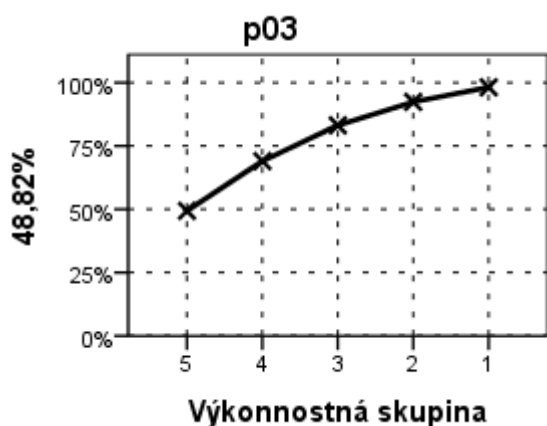
K správne mu riešeniu položky musel žiak rozumieť dialogickému ústnemu prejavu v nahrávke a odlíšiť podstatné a špecifické informácie. Žiak musel poznať výrazy *annoys*, *inability*, *whistle tones* a na základe vypočutého identifikovať synonymické vyjadrenia týchto výrazov prezentované osobou zainteresovanou do rozhovoru v nahrávke. Bolo potrebné pochopiť nasledujúce kľúčové synonymické vyjadrenia: *annoys* – *drives me mad*; *her inability to* – *do something I can't*; *sing whistle tones* – *can do whistle tones*.

Z ponúkaných možností bola správna možnosť A (*P. Bis.* = 0,40) a všetky distraktory boli vhodne zvolené, keďže mali hodnotu *P. Bis.* zápornú.

Tab. 20 Tabuľka položkovej analýzy (položka 03, testu AJB2)

	A03	B03	C03	D03	X03
P. Bis.	,40	-,16	-,33	-,09	-,02
P	,78	,05	,15	,02	,00
N	5815,00	349,00	1090,00	145,00	16,00

Priemerná úspešnosť riešenia položky žiakmi bola 78,4 %, a preto hovoríme o ľahkej položke. Položka má veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje aj hodnota citlivosti 48,82 %. Z obr. 16 vidno, že táto úloha má charakter veľmi dobrej položky, ktorá citlivo rozlišuje úspešných a menej úspešných žiakov, a preto hovoríme o veľmi vhodne zvolenej položke do NR testu. Pravdepodobnosť zvládnutia tejto položky bola priamo úmerná úspešnosti žiaka v celom teste, išlo teda o jav, ktorý „dobrí“ žiaci spoľahlivo zvládli, zatiaľ čo „slabším“ žiakom mohol spôsobovať vážne problémy.

Obr. 16 Graf citlivosti (položka 03, úroveň B2)

Položka 09: predstavovala úlohu s výberom odpovede typu multiple choice (výber z 3 možností). Tematicky spadala do témy: *Vedecko-technický rozvoj* a testovala zručnosť počúvanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do druhej časti počúvania s porozumením pod názvom úlohy *A Famous Industrialist*. K správne mu riešeniu položky musel žiak porozumieť dialogickému ústnemu prejavu v nahrávke, odlíšiť podstatné informácie od menej podstatných a porozumieť špecifickým informáciám. Žiak musel určiť, či bola východisková veta pravdivá, nepravdivá alebo z nahrávky nevyplývala.

09. Ford was promoted to Chief Engineer in the first year of his contract with the Edison Illuminating Company.

(A) true (B) false (C) not stated

Východiskový text:

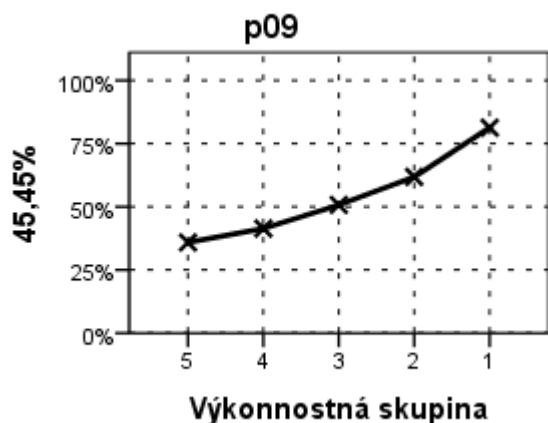
In 1891 Ford became an engineer with the Edison Illuminating Company, and after his promotion to Chief Engineer in 1893 he had enough time and money to devote attention to his personal experiments on internal combustion engines.

Zistilo sa, že lexika obsiahnutá vo východiskovej vete aj v nahrávke nespôsobovala výrazné problémy. Z ponúkaných možností: *A. true, B. false, C. not stated* bola správna možnosť B (*P. Bis.* = 0,28), tiež ju volilo najviac žiakov (pozri Tabuľka 21). Nižšia ako vyhovujúca hodnota 0,30 nám hovorí o tom, že pri riešení tejto položky zlyhali aj niektorí žiaci v teste priemerne úspešnejší. Dovolíme si však tvrdiť, že všetky distraktory boli vhodne zvolené, keďže mali hodnotu *P. Bis.* zápornú. Viacero žiakov volilo možnosť A – označilo vetu v položke za pravdivú, kľúčovým bolo pochopiť časovú súslednosť javov, ktoré boli prostredníctvom rokov spomenuté v nahrávke.

Tab. 21 Tabuľka položkovej analýzy (položka 09, testu AJB2)

	A09	B09	C09	D09	X09
P. Bis.	-,26	,28	-,04	-,02	
P	,36	,54	,09	,00	
N	2693,00	4022,00	687,00	12,00	

Priemerná úspešnosť riešenia položky žiakmi bola 54,2 %, a preto hovoríme o stredne obťažnej položke. Položka má veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje aj hodnota citlivosti 45,45 %. Z obr. 17 je zrejmé, že táto úloha má charakter dobrej položky, ktorá rozlišuje úspešných a menej úspešných žiakov.

Obr. 17 Graf citlivosti (položka 09, úroveň B2)

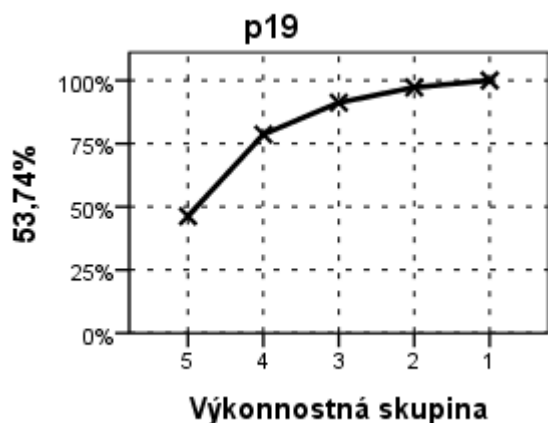
Položka 19: predstavovala úlohu s krátkou odpoveďou, usporiadanie výrokov podľa toho, v akom poradí odznejú v nahrávke. Tematicky spadala do tém: *Rodina, Mládež a jej svet, Vzťahy medzi ľuďmi*, a testovala zručnosť počúvanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do tretej časti počúvania s porozumením pod názvom úlohy *Common Friendship Problems*. K správne mu riešeniu položky musel žiak porozumieť dialogickému ústnemu prejavu v nahrávke, odlíšiť podstatné informácie od menej podstatných a porozumieť hlavnej myšlienke určitej ohraničenej výpovede. K správne mu riešeniu sa žiak dopracoval vtedy, ak vhodne priradil vetu: *Some friendships don't survive* k jednému z návrhov, ktorý odznel v nahrávke. Vzhľadom na frekventovaný výraz *friendship* vo východiskovej vete táto položka nespôsobovala žiakom takmer žiadne problémy a v rámci počúvania s porozumením išlo o dobre riešenú položku.

09. *Some friendships don't survive.*

Východiskový text:

Rejection by a friend is never easy; and it's especially difficult for children and teenagers. Sometimes children are rejected even by long-time friends, or forgotten in favour of more popular kids. It's also possible for friends to separate during school, as interests change or develop. If children are neglected by friends, let them know that sometimes friendships don't last and point out friends that are still there for them.

Úspešnosť položky bola 82,7 %, hovoríme preto o veľmi ľahkej položke. Položka má veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje vysoká hodnota citlivosti 53,7 %. Z obr. 18 môžeme vidieť, že táto úloha má charakter vynikajúcej položky, ktorá rozlišuje priemerne úspešných a menej úspešných žiakov, a preto hovoríme o veľmi vhodne zvolenej položke do NR testu. Pravdepodobnosť jej zvládnutia bola priamo úmerná úspešnosti žiaka v celom teste, išlo teda o jav, ktorý „dobrí“ žiaci spoľahlivo zvládli, zatiaľ čo „slabším“ žiakom mohol spôsobovať vážne problémy.

Obr. 18 Graf citlivosti (položka 19, úroveň B2)

2. časť: *Language in Use* – obsahová analýza položiek

Položka 24: predstavovala úlohu s výberom odpovede typu multiple choice (výber zo 4 možností) a testovala lexikálno-gramatickú zručnosť. Položka bola v teste zaradená do prvej úlohy v rámci časti gramatika a lexika pod názvom *Moving Is a Process of Loss and Gain*. K správne riešeniu položky mohol žiak dospieť na základe uplatnenia receptívneho ovládania gramatických javov a slovnej zásoby.

09. *Now they live in a lovely detached house in a clean, beautiful city with of wonderful festivals going on around them.*

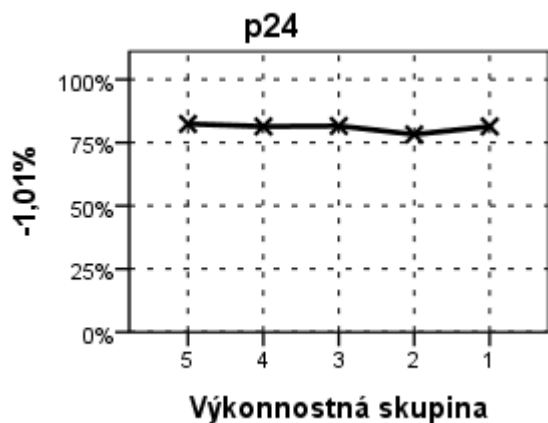
(A) many (B) number (C) great deal (D) a lot

Pre správne riešenie musel žiak pochopiť význam vety *Now they live in a lovely detached house in a clean, beautiful city with _____ of wonderful festivals going on around them*, zakomponovanej do kontextu a následne vybrať správnu odpoveď z ponúkaných možností. Z ponúkaných možností: A. *many*, B. *number*, C. *great deal*, D. *a lot of*, bola správna možnosť D (*P. Bis.* = 0,02), aj napriek tomu, že správne odpovedalo najviac žiakov, distraktor B dosiahol tiež kladnú hodnotu (*P. Bis.* = 0,11), čo znamená, že aj žiaci v teste priemerne úspešnejší si volili túto nesprávnu možnosť (pozri: Tab. 22). Tento jav odôvodňujeme skutočnosťou, že niektorí žiaci neboli schopní uplatniť gramatické vedomosti v kontexte.

Tab. 22 Tabuľka položkovej analýzy (položka 24, testu AJB2)

	A24	B24	C24	D24	X24
P. Bis.	-,09	,11	-,02	-,02	,00
P	,06	,10	,02	,81	,00
N	472,00	766,00	161,00	6007,00	9,00

Štatistické parametre položky indikujú priemernú úspešnosť riešenia položky 81 %, to znamená, že len 19 % žiakov nezvládlo vybrať správne riešenie. Dosiahnutá citlivosť má zápornú hodnotu -1,01, čo je zo štatistického hľadiska nevyhovujúce (vidíme ju aj graficky znázornenú na obr. 19). Položka nerozlíšila dobre výkony žiakov jednotlivých výkonnostných skupín, a preto nebola najvhodnejšou do NR testu.

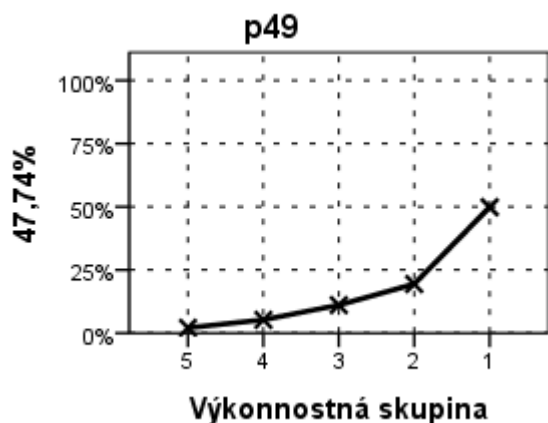
Obr. 19 Graf citlivosti (položka 24, úroveň B2)

Položka 49: predstavovala úlohu s krátkou odpoveďou, testovala lexikálno-gramatickú zručnosť – tvorenie slov. Položka bola v teste zaradená do tretej úlohy v rámci časti gramatika a lexika pod názvom *The Women of the Year*. K správne riešeniu položky musel žiak uplatniť produktívne ovládanie slovnej zásoby.

Položka vychádzala z východiskovej vety *Some have made incredible contributions to the movement for the rights of the _____ (able); some have fostered more children than you can count* zakomponovanej do kontextu. V porovnaní s predchádzajúcim príkladom neponúkala výber možností, žiak na základe ponúknutého slova sám produkoval odpoveď – tvoril správny tvar slova na základe kontextu. Správnu odpoveďou bol výraz *disabled*.

49. *Some have made incredible contributions to the movement for the rights of the (able); some have fostered more children than you can count.*

Štatistické parametre položky v ukážke indikujú priemernú úspešnosť riešenia 17,5 %, ide teda o obťažnú položku. Aj napriek vysokej náročnosti má položka svoje opodstatnenie v zaradení do testu, pretože má dobrú rozlišovaciu schopnosť. Dosiahnutá citlivosť 47,74 je zo štatistického hľadiska vyhovujúca. Citlivosť vidíme graficky znázornenú na obr. 49. Žiaci najslabšej výkonnostnej skupiny ju riešili priemerne na veľmi nízke percentá, žiaci celkovo v teste najúspešnejší ju zvládli priemerne na 50 %.

Obr. 20 Graf citlivosti (položka 49, úroveň B2)

3. časť: Reading – obsahová analýza položiek

Položka 63: predstavovala úlohu s výberom odpovede zameranú na priradovanie. Tematicky spadala do tém: *Rodina a Vzťahy medzi ľuďmi* a testovala zručnosť čítanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do prvej časti čítania s porozumením pod názvom úlohy *The Wartime Wedding*. K správne riešeniu položky musel žiak porozumieť podstatným a špecifickým informáciám pri vnímaní a chápaní logickej štruktúry textu s využitím lexikálnych i gramatických poznatkov. Žiak pracoval s textom, v ktorom boli na určitých miestach vynechané vety s informáciou viažucou sa na prechádzajúcu alebo nasledujúcu časť textu. Aj napriek relatívne prijateľným výsledkom v časti čítanie s porozumením majú žiaci reaktívne značné problémy práve v práci s logickou štruktúrou textu. Nepoznajú kohézne a koherentné prvky textu a často nemajú dostatočnú gramatickú a lexikálnu výbavu na to, aby text vnímali aj s jeho logickými prepojeniami.

63. Organising and funding a wedding during WW II wasn't easy. ☐ Believing in the tradition of having something old, new, borrowed and blue, I borrowed a cream satin gown from my Aunt Bessie - it counted as something old too! I did buy a new veil and we had glass bluebirds on top of our traditional fruit wedding cake.

Správna odpoveď:

F/ Although we didn't have money to spare, we did our best.

Ostatné alternatívy:

A/ After that we held a reception for several people at Mum's home nearby.

B/ It was specially made for me by a relative.

C/ Fortunately, Mum managed to buy a dress for me.

D/ We were going to honeymoon there.

E/ When I finally agreed he couldn't believe it.

F/ Although we didn't have money to spare, we did our best.

G/ However, Alan came in and asked me for a date.

H/ Many of our guests therefore made their outfits from curtains.

*I/ Unimpressed, I'd sighed to myself that he must really admire himself.
J/ In reality, it wasn't possible.*

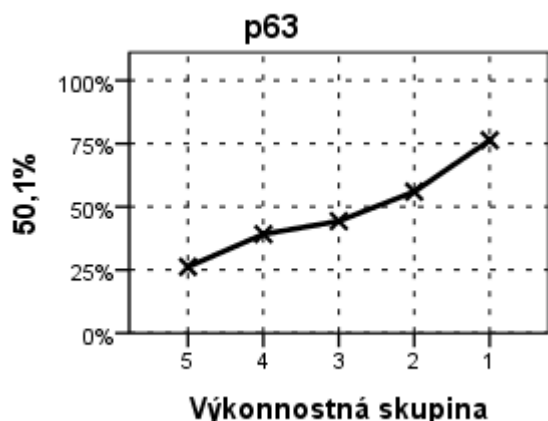
Uvedieme si príklad položky, ktorú viacerí žiaci riešili pomerne dobre. Vychádzame z presvedčenia, že lexika, ako aj logický sled udalostí v texte boli jednoduchšieho charakteru, preto sa táto skutočnosť mohla podpísať na vyššej úspešnosti. Z ponúkaných možností A - J bola správna možnosť F ($P. Bis. = 0,32$), tiež ju volilo najviac žiakov (pozri Tabuľka 24). O vhodnosti autormi zvolených formulácií možností A – J svedčí pomerne vysoká hodnota medzipoložkovej korelácie pri správnej možnosti F a tiež aj objektívny dôkaz o zápornej hodnote preukázanej u všetkých ostatných distraktorov. Pravdepodobnosť zvládnutia tejto položky bola priamo úmerná úspešnosti žiaka v celom teste, išlo teda o jav, ktorý „dobrí“ žiaci spoľahlivo zvládli, zatiaľ čo „slabším“ žiakom mohol spôsobovať oveľa väčšie problémy.

Tab. 23 Tabuľka položkovej analýzy (položka 63, testu AJB2)

	A63	B63	C63	D63	E63	F63	G63	H63	I63	J63	X63
P. Bis.	-,13	-,16	-,07	-,14	-,17	,32	-,05	-,15	-,10	-,01	-,12
p	,02	,03	,13	,01	,02	,48	,01	,03	,01	,26	,01
N	156,00	196,00	929,00	65,00	137,00	3590,00	69,00	240,00	70,00	1902,00	55,00

Pokiaľ chceme preskúmať postupy študentov pri voľbe jednotlivých možností pri práci s textom, musíme si uviesť preferenciu najčastejšie volených distraktorov s ich plným znením. Vyberieme tie príklady, v ktorých sa žiaci najviac mýlili. Správne mal žiak uviesť možnosť F (48 % žiakov). Žiaci sa však najviac mýlili na možnosti J (26 % žiakov) resp. na distraktore C (13 % žiakov).

Priemerná úspešnosť riešenia položky bola 48,4 %, a hovoríme preto o stredne obťažnej položke. Položka má veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje aj hodnota citlivosti 50,1 %. Z obr. 21 je zrejmé, že táto úloha má charakter dobrej položky, ktorá rozlišuje úspešných a menej úspešných žiakov.

Obr. 21 Graf citlivosti (položka 63, úroveň B2)

Položka 70: predstavovala úlohu s výberom odpovede (výber z 3 možností) zameranú na hľadanie špecifickej informácie v štruktúre textu. Tematicky spadala do tém: *Šport, Záľuby, voľný čas a životný štýl*, a testovala zručnosť čítanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do druhej časti čítania s porozumením pod názvom úlohy *Between Birth and the World Championship Match*. K správne riešeniu položky musel žiak vyhľadať podstatné alebo špecifické informácie v štruktúre textu zadané prostredníctvom výrokov pod textom, porozumieť im a určiť, či sú pravdivé alebo nepravdivé, tiež zdôvodniť svoju odpoveď určením odseku obsahujúceho danú informáciu.

V tomto type cvičení na čítanie s porozumením žiaci obyčajne dosahujú najlepšie výsledky. Vyhľadávanie špecifických informácií v texte je pravdepodobne zručnosť, ktorú pravidelne trénujú v rámci hodín anglického jazyka v školách, a tiež existuje veľa učebníc a podporných materiálov, ktoré prezentujú práve tento alebo veľmi podobný typ cvičenia.

70. *Kasparov considered the Minsk tournament as a milestone in his career.*

(A) true (B) false Which of the paragraphs (a) – (e) supports your answer?

Východiskový text:

(c) *In 1978, Kasparov participated in the Sokolsky Memorial tournament in Minsk. He had been invited as an exception but took first place and became a chess master. Kasparov has repeatedly said that this event was a turning point in his life – to play chess professionally. He has also said that after the victory, he thought he had a very good shot at the World Championship. After several other successes, he won the World Junior Chess Championship in Dortmund, West Germany in 1980.*

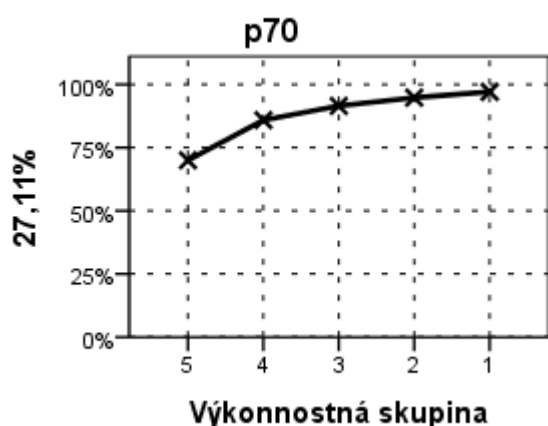
Teraz si uvedieme východiskové vetu – výrok, informáciu, ktorú mali žiaci nájsť, posúdiť a odôvodniť jej pravdivosť či nepravdivosť: *Kasparov considered the Minsk tournament as a milestone in his career*. Kľúčom pre správne riešenie je poznať výrazy *considered*, *milestone*, *tournament* a vedieť ich priradiť k informácii v štruktúre textu. Úlohou bolo označiť jednu z možností A alebo B a zadať číslo odseku a – e, ktorý dokladoval tvrdenie žiaka.

Z ponúkaných možností bola správna možnosť AC, tiež ju volilo najviac žiakov (pozri Tabuľka 24).

Tab. 24 Tabuľka variácií odpovedí (položka 70, testu AJB2)

AA	AB	AC	AD	AE	BA	BB	BC	BD	BE	XY
,3%	,5%	87,9%	,6%	,2%	,4%	,3%	8,2%	,3%	,2%	,11%

Priemerná úspešnosť riešenia položky bola 87,9 %, hovoríme preto o veľmi ľahkej položke. Položka má však nedostatočnú hodnotu citlivosti (27,11 %) – rozlišovaciu schopnosť. Na obr. 22 je vidieť, že položka bola pre žiakov všetkých výkonnostných skupín takmer rovnako ľahká, preto dokázala odlíšiť iba žiakov najslabšej výkonnostnej skupiny.

Obr. 22 Graf citlivosti (položka 70, úroveň B2)

Položka 80: predstavovala doplňovaciu úlohu s krátkou odpoveďou zameranú na pochopenie špecifických informácií textu a hlavnej myšlienky. Tematicky spadala do témy *Mestá a miesta* a testovala zručnosť čítanie s porozumením. Položka bola v teste zaradená do tretej časti čítania s porozumením pod názvom úlohy *A Few Facts about Iceland*. K správne riešeniu položky musel žiak doplniť chýbajúce slovo alebo slová do zadáných viet, opierajúc sa o výpovednú hodnotu textu. Za týmto účelom musel žiak vyhľadať podstatné alebo špecifické informácie v texte a v správnom tvare ich do viet pod textom doplniť. V tomto type cvičení na čítanie s porozumením žiaci obvyčajne dosahujú horšie výsledky, pretože je potrebná produkcia odpovede, nielen receptívne uplatnenie jazykových vedomostí. Vo väčšine prípadov sú žiaci schopní informáciu lokalizovať, avšak na úrovni B2 nevedia zručne pracovať s lexikou a na základe štruktúry vety nevedia odhadnúť, aký slovný druh nasleduje. Teraz si uvedieme východiskové vetu, ktorú mali žiaci doplniť, ako aj východiskový text, v ktorom informáciu mali lokalizovať. Správnu odpoveďou bolo *saying/ proverb* alebo *sentence*.

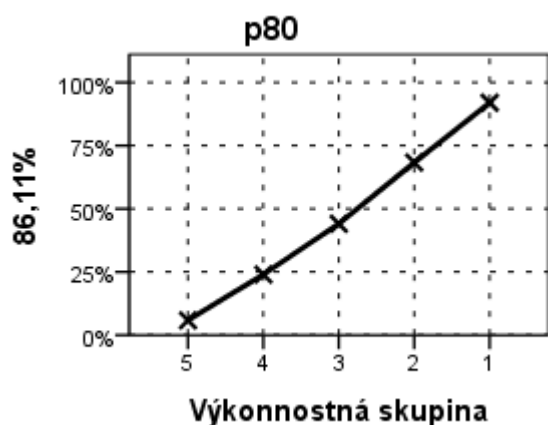
80. The weather changes very often and this is reflected in a commonly known .

(1 word)

Východiskový text:

There is a popular saying in Iceland, "If you don't like the weather, just wait five minutes."

Priemerná úspešnosť riešenia položky bola 46,8 %, hovoríme preto o stredne obťažnej položke. Položka má veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť, čo dokazuje aj hodnota citlivosti 86,11 %. Na obr. 23 je vidieť, že ide o položku, ktorá dobre rozlišuje úspešných a menej úspešných žiakov.

Obr. 23 Graf citlivosti (položka 80, úroveň B2)

3 Vyhodnotenie PFIČ MS z anglického jazyka úroveň B2

Údaje o PFIČ EČ MS z anglického jazyka úroveň B2 sme dostali od 14 274 žiakov z 370 škôl. 97,2 % tvorili žiaci gymnázií. Žiakom bola zadaná jedna úloha so štruktúrovaným zadáním, ktorá tematicky vychádzala z *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka úroveň B2*. Časová dotácia na vypracovanie úlohy bola 60 minút. Za tento čas mali žiaci napísať esej v rozsahu 200 až 220 slov na tému *Môže byť kniha stále твоjim najlepším priateľom?* Žiaci mali rozpracovať nižšie uvedené body. PFIČ z AJ úroveň B2 bola zadaná v nasledovnom znení:

Téma: *Can a Book Still Be Your Best Friend?*

Write an essay (200 – 220 words) entitled *Can a Book Still Be Your Best Friend?*

- Within the topic mention and describe 5 different issues that support your opinion by giving distinct reasons or demonstrating them by your personal experience.
- Do not forget to include an introductory paragraph and a conclusion.

Práce žiakov hodnotili v školách interní učitelia, ktorí mali v aprobácii anglický jazyk podľa *Pokynov a kritérií na hodnotenie PFIČ MS z cudzích jazykov*, vydaných NÚCEM. Každú prácu mali posúdiť dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená väčšia objektivita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov.

Priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS dosiahla 70,68 %. Takéto percento priemernej úspešnosti v PFIČ MS do značnej miery korešponduje s výsledkom žiakov v EČ MS 63,2 %. Zároveň však platí, že na základe výsledku žiaka v EČ MS nie je možné dobre predikovať výsledok v PFIČ MS. Dôvodom môže byť na jednej strane skutočnosť, že ide o odlišný typ úloh, ktoré sledujú iné stránky jazykovej kompetencie žiaka. Na druhej strane pri hodnotení PFIČ nie je možné zaručiť úplnú objektivnosť, keďže hodnotenie je plne v kompetencii danej školy a jednotliví hodnotitelia môžu pri hodnotení udeľovať rôzne počty bodov, a to i napriek centrálne vypracovaným pokynom a kritériám na hodnotenie PFIČ.

Žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v kritériu členenie a stavba textu (76 %), to znamená, že zvládli štruktúrovaný prejav po obsahovo-kompozičnej stránke tak, aby bol formulovaný jasne a zrozumiteľne. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v kritériu slovná zásoba (68 %). Najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci v kritériu gramatika (63,9 %).

V tabuľke 25 uvádzame priemernú úspešnosť žiakov vo všetkých oblastiach (obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba).

Tab. 25 Úspešnosť v častiach a celku PFIČ úrovne B2

obsah textu	členenie a stavba textu	gramatika	slovná zásoba	celková
74,8	76,0	63,9	68,0	70,7

V predchádzajúcich obdobiach dosahovali žiaci gymnázií vyššiu priemernú úspešnosť vo všetkých častiach ako žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií. Vzhľadom na legislatívnu zmenu, podľa ktorej žiaci gymnázií z povinného cudzieho jazyka maturujú na úrovni B2 a žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň môžu vybrať, výsledky žiakov gymnázií a žiakov SOŠ a konzervatórií nebudeme porovnávať.

Na základe vyššie uvedených výsledkov v jednotlivých častiach PFIČ odporúčame pedagógom a študentom, aby sa viac zamerali na aktívne precvičovanie a upevňovanie gramatiky formou písania rôznych slohových prác, prípadne kratších písomných útvarov, keďže oblasť *gramatiky* je práve tou oblasťou, v ktorej žiaci stratili najvyšší počet bodov. Pozitívne hodnotíme skutočnosť, že žiaci dosahujú pomerne dobré bodové hodnotenie v oblastiach *členenie a stavba textu* a *obsah textu*, čo svedčí o tom, že primerane zvládli porozumenie jednotlivým častiam štruktúrovaného zadania PFIČ, na základe čoho v práci rozpracovali požadované prvky.

Pre MS 2013 nadobudla platnosť legislatívna zmena, podľa ktorej žiak, ktorý nebol úspešný ani v EČ, ani v PFIČ MS, môže vykonať ÚFIČ v riadnom termíne, ale v nasledujúcom školskom roku bude musieť opakovať jednu alebo obe písomné časti MS (podľa výsledku ÚFIČ). Vzhľadom na tieto skutočnosti považujeme za potrebné uviesť aj počet žiakov, ktorí boli neúspešní v oboch častiach (EČ a PFIČ) maturitnej skúšky. Z anglického jazyka, úroveň B2 v EČ MS neuspelo 602 žiakov, čo predstavuje 4,1 % z celkového počtu 14 816 žiakov, z PFIČ MS úrovne B2 neuspelo 250 žiakov. Splnenie podmienok úspešného zvládnutia oboch častí MS (EČ MS ani PFIČ MS) nedosiahlo 78 žiakov. Podrobné údaje o výsledkoch v oboch častiach (EČ aj PFIČ MS) nájdete v tabuľke 26.

Tab. 26 Úspešnosť žiakov – prepojenie úspešnosti v EČ MS a PFIČ MS, úroveň B2

Počet žiakov EČ MS	N žiakov úspešnosť ≤ 33 %	%	Počet žiakov PFIČ	N žiakov úspešnosť ≤ 25 %	%	Počet žiakov EČ a PFIČ	N žiakov úspešnosť ≤ 33 % a 25 %	%
14 819	602	4,1	14 688	250	1,7	14 626	78	0,53

Záver a odporúčania do praxe

Na výsledky riešenia testu externej časti maturity z anglického jazyka úroveň B2 sa môžeme pozeráť z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Testovania z anglického jazyka v EČ MS na úrovni B2 sa zúčastnilo 14 819 žiakov. Priemerná úspešnosť, ktorú dosiahli, bola 63,2 %, pričom najvyššia bola priemerná úspešnosť časti testu *počúvanie* (70,8 %) a najnižšia časti *gramatika* (54,3 %).

Položková analýza nám potvrdila ekvivalentnosť variantov testu. Taktiež žiadna položka nediskriminovala ani chlapcov, ani dievčatá.

Niektoré položky sa ukázali ako príliš ľahké, iné ako príliš obťažné pre žiakov. Hodnota *P. Bis.* niektorých položiek taktiež nedosiahla stanovenú hranicu 0,3. Tieto položky nevedeli dostatočne rozlíšiť slabších a lepších žiakov. Ako najproblematickejšia sa ukázala položka č. 24, ktorá mala: zápornú citlivosť a aj Point Biserial. Avšak test ako celok môžeme považovať za reliabilný: hodnota Cronbachovho alfa bola 0,919, čo hovorí o vysokej spoľahlivosti testu.

Test úrovne B2 riešilo 14 819 maturantov z 504 škôl, pričom počty v jednotlivých krajoch boli v súlade s veľkosťou kraja. Vzhľadom na zmenu legislatívy majoritnú skupinu tvorili žiaci gymnázií. Podiel chlapcov a dievčat bol približne rovnaký.

Úspešnosť žiakov vo všetkých krajoch bola porovnateľná s národným priemerom. Ukázalo sa však, že na úrovni veľmi miernej vecnej signifikancie sa odlišovali výsledky žiakov najúspešnejšieho Nitrianskeho kraja a najmenej úspešného Banskobystrického kraja.

Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola 63,2 %. Dá sa konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli primerané širokospektrálnej populácii, ktorá tento test riešila.

V porovnaní podľa pohlavia, dievčatá a chlapci dosiahli rovnaké priemerné výkony. Výsledky chlapcov a dievčat sú porovnateľné s národným priemerom, hodnoty vecnej signifikancie nie sú významné. Celkovo bol teda test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený.

Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiaka z anglického jazyka, medzi jednotlivými výkonnostnými skupinami podľa známok sa preukázali rozdiely v dosiahnutých výsledkoch na úrovni veľmi miernej až silnej vecnej signifikancie. Od národného priemeru sa odlišovali najmä výsledky jednotkárov a dvojkárov, a to na úrovni strednej až silnej vecnej signifikancie. Úspešnosť štvorkárov a päťkárov bola významne horšia ako národný priemer na úrovni strednej, resp. silnej vecnej signifikancie.

Základné charakteristiky testu úrovne B2 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia. Reliabilita testu bola vysoká a aj ďalšie parametre testu svedčia o jeho uspokojivej rozlišovacej sile.

Môžeme skonštatovať, že úroveň zvládania testovacích techník používaných v externej maturitnej skúške z anglického jazyka je prijateľná i vďaka pripravenosti učiteľov na tento druh hodnotenia výkonov žiakov stredných škôl.

Na základe hore uvedeného nás čaká v širšej odbornej pedagogickej komunite poskytnúť vhodné odporúčania do praxe, ktoré pomôžu k zlepšeniu informovanosti o vývoji MS z anglického jazyka a perspektívach jej smerovania.

Výučba anglického jazyka a spôsob preverovania vedomostí žiakov stredných škôl prostredníctvom maturitných testov by mali byť činnosti, ktoré idú ruka v ruku. V priebehu niekoľkých rokov sa podarilo zaviesť nový model maturitnej skúšky, ktorý otvára možnosti naďalej zjednocovať úroveň a spôsob preverovania a objektívneho hodnotenia vedomostí na výstupe zo strednej školy s inými krajinami EÚ. Je preto kľúčové, aby učitelia, ale aj žiaci, vnímali tieto zmeny pozitívne. Dôležitým krokom k pochopeniu koncepcie a zámeru externej zadávanej maturitnej skúšky zo strany verejnosti je neustála interakcia s výsledkami z MS a sledovanie nových trendov, ktoré sa do testovania zavádzajú.

Pokladáme preto za dôležité stanoviť viaceré odporúčania učiteľom anglického jazyka:

- Priebežne kontrolovať aktualizácie zverejnené na stránkach Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (www.nucem.sk), a mať tak prehľad nielen o možných zmenách v špecifikáciách testov, ale využívať aj možnosť analyzovania zverejnených správ o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka.
- Sledovať stránku Štátneho pedagogického ústavu v súvislosti s metodickými a koncepcnými zmenami maturitnej skúšky, byť oboznámený s cieľovými požiadavkami, ktoré sú východiskom k tvorbe testov z cudzích jazykov.
- Mať preštudovaný Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (SERR) a pri hodnotení v rámci triedy používať deskriptory na hodnotenie jazykových zručností uvedené v tomto dokumente.
- Pri výučbe anglického jazyka a príprave budúcich maturantov sa snažiť o posilnenie problematických oblastí špecifikovaných v správach o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka a intenzívne viesť žiakov k čítaniu s porozumením.
- Snažiť sa používať také metódy testovania, ktoré žiakov trénujú a pripravujú na spôsob komunikatívneho testovania, presadzovaný pri tvorbe maturitných testov z cudzích jazykov.

Literatúra

1. Bérešová, J. – Dudák, M. – Juščáková, Z.: Správa o výsledkoch externej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úroveň B2. NÚCEM: Bratislava 2009.
2. Bérešová, J. – Gondová, D.: Hodnotenie a interpretácia výsledkov testu externej časti maturitnej skúšky v šk. roku 2007/2008 anglický jazyk úroveň A, B a C. NÚCEM: Bratislava 2008.
3. Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Exam: Bratislava 1999.
4. Butaš, J. et.al.: Tvorba testov pre meranie úrovne A1, A2, B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. ŠPÚ: Bratislava 2011.
5. Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment. Oxford: Oxford University Press 2001.
6. Dudák, M. – Kurajová Stopková, J.: Správa o výsledkoch externej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úroveň B2. NÚCEM: Bratislava 2010.
7. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dát. Portál: Praha 2004.
8. Juščáková, Z. – Ringlerová, V.: Príručka (vysvetlenie pojmov používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov EČ MS). ŠPÚ : Bratislava 2007.
9. Kolektív: Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Testcentrum: Praha 2001.
10. Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava 1996.
11. Maturita dnes a zajtra. Informačný bulletin pre všetkých záujemcov o inováciu maturitnej skúšky. ŠPÚ: Bratislava.
12. Mrva, M.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z anglického jazyka, úroveň B2. NÚCEM: Bratislava 2013.
13. Ritomský, A. – Zelmanová, O. – Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2002.
14. Ritomský, A. – Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2003.
15. Rosa, V.: Metodika tvorby didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava 2007.
16. Sklenárová, I. – Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2005.
17. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1999.
18. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1996.

19. Špecifikácia testov z cudzích jazykov úroveň B2 pre externú časť a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky v školskom roku 2012/2013. NÚCEM: Bratislava 2012.
20. Teorie a metodika. URL: http://www.scio.cz/tvorba_testu/teorie_testu/index.asp (15.06.2006)
21. Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum. Metodické centrum: Bratislava 1998.
22. Urbanová, M. – Juščáková, Z.: Správa o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z anglického jazyka úroveň B2. NÚCEM: Bratislava 2011.
23. Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Gaudeamus: Hradec Králové 1993.